

BAJÁKI RITA

*Rimay János(?) imádságai**

Az MTA Kézirattárában található kézzel írt imádságoskönyv¹ egyik szennylapján egy nehezen olvasható 18. századi kézírásos bejegyzés árulkodik arról, hogy a szóban forgó kézirat Rimay János hagyatékából került ki 1642-ben, vagyis Rimay halála után tizenegy évvel.

Előzmények

Több mint egy évszázada már, hogy az imakönyvről elsőként hírt adó Ferenczi Zoltán Rimayról írott monográfiájában az említett bejegyzés, valamint a kézirat címlapja alapján összekapcsolta az imakönyvet a költő személyével.²

Az azóta (eleinte mintegy húszévenként, az utóbbi időben gyakrabban) megjelent tanulmányok apránként járultak hozzá a kézirat megismeréséhez egy-egy újabb részlet pontosításával. E tanulmányok olvasása során szép példáját láthatjuk annak, milyen is egy valódi tudományos párbeszéd, s tanulhatunk abból, ahogyan az észrevételek és kiegészítések révén a különböző generációk tagjai az újabb eredményeiket publikálva közös célként közelítenek fölmerülő kérdések megfajtásához, lehetetlennek tűnő problémák megoldásához.

A kézirat iránti érdeklődés lankadatlan, ennek bizonyosága az a közel-múltban megjelent két tanulmány,³ amely összefoglalva a korábbi álláspontokat⁴ (így ezek taglalása már nem szükséges) azokat tovább finomította, és új

* A szerző az MTA–PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport tagja.

¹ Jelzete: K 71.

² FERENCZI Zoltán, *Rimay János (1573–1631)*, Bp., 1911 (Magyar Történelmi Életrajzok).

³ SZELESTEI N. László, *Rimay János imádságos könyve* = Sz. N. L., *Irodalom és lelkiség*, Bp., MTA–PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport, 2013 (Pázmány Irodalmi Műhely: Lelki-ségtörténeti tanulmányok, 6), 25–32; H. HUBERT Gabriella, *A Rimay János imádságoskönyve énekei* = *Stephanus noster: Tanulmányok Bartók István 60. születésnapjára*, szerk. JANKOVICS József, JANKOVITS László, SZILÁGYI Emőke Rita, ZÁSZKALICZKY Márton, Bp., reciti, 2015, 221–225.

⁴ SZILÁDY Jenő, *A magyarországi tót protestáns egyházi irodalom 1517–1711*, Bp., 1939, 89–97; RIMAY János *Összes művei*, kiad. ECKHARDT Sándor, Bp., Akadémiai, 1955; CSAPODI Csaba, *A „Magyar Codexek” elnevezésű gyűjtemény (K 31–K 114)*, Bp., MTAK, 1973 (A Magyar Tudományos Akadé-

szempontot alkalmazva, a kéziratban található szövegeket a műfajuk, vagyis az énekek és az imák felől közelítette. A két tanulmány nagyszerűen egészíti ki egymást, H. Hubert Gabriella a kézirat végén található három magyar nyelvű és négy biblikus cseh nyelvű ének bemutatása révén (bibliográfiai adatok, szerzőség, esetleges fordítás, első megjelenés, illetve 20. századi szövegközlés) bizonyítja, hogy az énekeket leghamarabb a 17. század utolsó vagy a 18. század első harmadában másolták be a kéziratba, így azok szükségszerűen függetlenek Rimay Jánostól. Az imádságok vizsgálatának eredményeként Szelestei N. László több esetben is felfedezett más, elsősorban evangélikus imakönyvekkel való szövegegyezést, így bizonyítja, hogy a kéziratban található imák jórészt, a korabeli szokásnak megfelelően, más imakönyvekből kiválogatva kerültek egymás mellé, így arra az eredményre jut, hogy azok szerzője szintén nem lehet Rimay. Ugyanakkor lehetségesnek tartja, hogy a költő közreműködhetett a kötet összeállításában.

A Rimay imádságoskönyvének nevezett kéziratban található szövegeket tehát nem Rimay írta, de ahogyan arra Szelestei N. László figyelmeztet, „mindenképpen nagyobb figyelmet kell szentelnünk ezen imáknak, hisz az kétségtelen, hogy a kötet Rimay környezetéből származik.”⁵ Ezek alapján indokolt, hogy a továbbiakban a kéziratot ne a megtévesztő *Rimay János imádságoskönyve* címmel hivatkozzuk, hanem a valóságnak inkább megfelelő *Rimay-kódex* névvel illessük.

A kézirat tehát fontos, és mivel a benne olvasható imádságok ebben a formában a mai napig nem jelentek meg nyomtatásban, az általunk most közreadott szövegközlés ezt az űrt kívánja betölteni amellet, hogy további (filológiai) kutatásokat (is) elősegíthet, ösztönözhet.

mia Könyvtára Kézirattárának katalógusai, 5), 62–63; STOLL Béla, *A magyar kézíratos énekeskönyvek és versgyűjtemények bibliográfiája (1542–1840)*, Bp., Balassi, 2005⁴, nr. 65; ÁCS Pál, *A régi magyar irodalom szlovák kapcsolatai* = Á. P., „Az idő ósága”: Történetiség és történetiszemlélet a régi magyar irodalomban, Bp., Osiris, 2001, 127; KÖRMENDY Kinga, *Rimay János imádságoskönyve = Mátyás király öröksége, késő reneszánsz művészet Magyarországon (16–17. század): Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában, 2008. március 28–2008. július 27.*, szerk. MIKÓ Árpád, VERŐ Mária, Bp., Magyar Nemzeti Galéria, 2008, 82; ZUZANA LUDIKOVÁ, *Rimay János imádságoskönyve = Reneszancia: Dejiny slovenského výtvarného umenia: katalóg výstavy*, Bratislava, Slovenská národná galéria, 2009, 132.

⁵ SZELESTEI N., *i. m.*, 29.

A Rimay-kódex

A kézirat külseje egy nyolcadrés méretű nyomtatott imakönyvet idéz,⁶ amelynek barna, rokokó bőrkötése a 18. századból való.⁷ Azt nem lehet tudni, eredetileg is be volt-e kötve, mindenesetre nagyon valószínű, hogy a kézirat első és második szennylevele, illetve a végén található három levél, amelyek anyaga papír, s amelyeken a kézirat sorsát illetően egy fontos 18. századi és több érdektelen 19. századi feljegyzés olvasható,⁸ a 18. századi (újra)kötés során került a kötetbe. A bejegyzések közül a legkorábbi mellett az 1745-ös évszám szerepel, ennek első sorait először Ferenczi, majd ezt kommentálva teljes szövegét (a dátum nélkül) Eckhardt Sándor közölte,⁹ s ez alapján a bejegyzés alapján lehet tudni, hogy a kézirat „Ex Libris Joannis Rimay emanatus Anno MDCXLII”.¹⁰

A kézirat pótlapok nélküli eredeti része, amelynek anyaga pergamen, gondosan előkészített, megtervezett másolásról tanúskodik.¹¹ A még üres kódex lapjaira a bemásolandó imák számára korabeli, nyomtatott szedéstükröt imitáló keretdíszet rajzoltak lapszámozással kiegészítve. Ennek érdekessége, hogy az utolsó három lapról e díszítések hiányoznak, így az eredeti számozást (1–209) az utolsó három pergamenlapon ceruzás lapszámozás követi (210–212). A kódex szinte teljes, a 11–12 lapszámozású levél hiányzik. A kézírás is a nyomtatott betűk formáját idézi, a különböző funkciójú szövegrészek különböző „tipológiája” a kéziratban szintén a nyomtatványok sajátosságai közé tartozik. A kézirat több kéz írását tartalmazza, ezek a következők:

Első kéz: 1–173. A kézzel rajzolt címlap érdekessége (és az utókor nagy talánya), hogy utólag valaki kivakarta a szép, aranyozott, díszes keretbe írt

⁶ Mérete 130x80 mm.

⁷ H. HUBERT, *i. m.*, 225. Rozsondai Marianne szóbeli közlése nyomán.

⁸ A legutolsó például ez: „1836 [...] csikó ló foggal jött világra.”

⁹ ECKHARDT, *i. m.*, 167.

¹⁰ Vö. Eckhardt, *i. m.*, 167. A kibetűzött rész így folytatódik Eckhardt átírásában: „Mihi (per Gen. Dnam Magdalenam Madach Dono datus et allatus in perpetuum ejus memoriam) Georgio Csesznek.” A név előtt szerepel az 1745-ös dátum, ezt viszont csak Csapodi közli (CSAPODI, *i. m.*, 63). Elképzelhető, hogy Csesznek György kötetbe a kötetet, egészítette ki az új lapokkal, és ezt követően jegyezte le, hogy hozzá került a kézirat Rimay János könyvei közül. Ha az új kötés nem is az ő rendelkezésére, de biztosan 1745 előtt készült, így a H. Hubert Gabriella által megadott időpont egybevág ezzel a terminus ante quem-mel.

¹¹ A másoló személyét, Jolsvay Jánost Szelestei N. László azonosította (SZELESTEI N., *i. m.*, 26).

címet. Ami megmaradt és még kibetűzhető,¹² az mintegy kétharmada a címmezőnek: „Egy néhány rendbeli szükségért való buzgó imádságokat magába foglaló könyve[tske]”.¹³ Az imádságokat (egy kivételével, ld. második kéz) az egész kéziratban egy kéz rögzítette, nagyon gondos, fegyelmezett, megtervezett munka eredményeként. Ügyelt a különböző „betűtípusok” használatára, a címekben alkalmazta és variálta a díszítést és hangsúlyozást szolgáló álló és dőlt, kis- és nagybetűket. Bizonyos kifejezéseket arannyal átírt, a bekezdések elején a kezdőbetűt jellemzően szintén arannyal rajzolta, ami néhány esetben (a vége felé) elmaradt. A másoló időnként a címekből is kihagyott szavakat, amelyeket nagyon apró betűkkel utólag pótolta. Utalnak arra jelek, hogy a másolás eredetije feltehetőleg nyomtatott szöveg lehetett, például a sorok közben megőrzött funkciótlán elválasztójelek, amelyek az eredetiben minden bizonnyal a sorhatáron álltak.

Második kéz: 174–178. Ezekon a lapokon egyetlen ima szerepel, amely akár része is lehetett az eredetileg lemásolandó résznek, hiszen tartalmilag tökéletesen illeszkedő folytatása az addigiaknak, a kézírás azonban egy igyekvő, de az első kéz minőségét el nem érő kézírás. A lejegyzés időpontját illetően nem tudunk biztosat mondani, csak annyit, hogy az ezt követő énekek bemásolása, tehát legkésőbb a 17. század második fele előtt került a kódexbe.

Harmadik kéz: 179–187. Magyar nyelvű énekek egy újabb kéz írásával.

Negyedik kéz: 188–189. Ennek a két lapnak az az érdekessége, hogy Eckhardt feltételezése szerint Rimay kézírása olvasható rajtuk, valójában uv-lámpával is nehezen betűzhető ki. Annyi bizonyos, hogy a 188. lap egészen teleírt, a 189. lapon az első három sorban lehet írást föltételezni.

Harmadik kéz újra: 190–191. Úgy folytatódik a 187. lapon abbamaradt énekszöveg, mintha nem is lenne ott a közbeeső két lap, még az őrszó is átugrik a negyedik kéz írta lapokon.¹⁴ Ha a keretdísszel egyidejű lapszámozás folytonossága nem bizonyítaná, azt is gondolhatnánk, hogy fölcserélődtek a levelek, de az sem elképzelhetetlen, hogy a másoló összefogott véletlenül két levelet.

¹² A cím alsó harmada uv-lámpával is teljesen láthatatlan.

¹³ Ez a címléírás Csapodi közlése, amit meg tudunk erősíteni. (CSAPODI, *i. m.*, 62.)

¹⁴ H. HUBERT, *i. m.*, 223–224.

Ötödik kéz: 192–212. A biblikus cseh nyelvű énekeket rögzítette a 209. lapig a keretdívben, az azt követő három lapon pedig lapszéltől lapszélig, valamennyi lehetséges helyet kihasználva.

Ahogy már említettem, a kódexben található imádságok válogatás eredményeként kerültek egymás mellé, s a tervezett tudatosságot az első kéz működése is alátámasztja. Az imákat végigolvasva megállapíthatjuk, hogy egy „cselédes ember” számára összeállított gyűjteményről van szó, amely a szokásos napi, azaz a reggel, délben, este elmondandó imák mellett a hitért, az Anyaszentegyházért és Szentháromsághoz szóló könyörgéseket is tartalmaz. Ezen, mondhatjuk, bevezető imaszövegek után következnek az imakönyv tulajdonosának lelkivilágát visszatükröző szövegek. Aki ezeket az imákat összeválogatta, egy a saját bűnösségének tudatában élő és az Isten kegyelmében bízó, abban remélő ember képét mutatja. Krisztus szeretetéről való áhítatos imádságok mellett zömében a bűnbánó, a kétségben lévő, a háborúságok és nyavalyák elviseléséért könyörgő ember szólal meg a kézirat lapjairól. Az imakönyv első harmada tehát a korabeli gyakorlatnak megfelelően változatos tematikájú imádságokból áll, ezt követően azonban semmiképpen sem a sokszínűség jellemzi a kötetet, ami viszont utalhat az egyszemélyes használatra, illetve hogy a kötet megrendelésre készült, hiszen szemmel láthatóan egyféle igény kielégítését szolgálja. E második, mintegy kétharmadnyi résznek akár a következő címet is adhatnánk: a bűnbánó és szenvedő ember imádságai. A szenvedő ember, akit a saját bűnei éppúgy, mint a külső megpróbáltatások, lelkiismeret-vizsgálatra sarkallnak, s aki a bűnbánatot követően az isteni kegyelemre, a békére vágyik. Éppen ez a végső békességet kérő ima hiányzik az első kéz által másolt imákból, a földi élet lezárásának nyugalma, a halált követő megnyugvás békéje, s talán éppen ezért érezte szükségét a második kéz, hogy mintegy lezárásként lejegyezze az *Ez világból boldog kimúlásunkért való ábétatos könyörgés* című imát.

Az első kéz által másolt rész ezen látszólagos befejezetlensége fölveti a gondolatot, kérdést, miszerint lehetséges-e, hogy az általa másolt imák nem egy lezárt válogatást adnak, csupán a másolásuk marad abba a 173. lapon. A fölvetést a szövegből kikövetkeztethető másolási technika is indokolja, ugyanis a minden részletet alaposan kidolgozó másoló, aki szakaszonként újraellenőrizte a már kész szöveget, és pótolta az esetlegesen kimaradt szavakat, a 167.

laptól az általa másolt utolsó két ima címét már nem írta be, a díszes mondat- és bekezdéskezdő betűket a korábbi lapok betűinél kevésbé dolgozta ki, azokat esetenként el is hagyta. Az (egyelőre) nem ismert, hogy az eredeti elképzeléshez képest mi és mennyi hiányzik, az az azonban állítható, hogy a másoló nem ért feladata végére, egy végső simítás mindenképpen elmaradt. A kézirat közreadásával ez a kérdés is könnyebben továbbgondolható.¹⁵

Az átírásról

A kézirat betűhív átírása során a dőlt és álló, illetve a kis- és nagybetűk megtartását indokoltnak tartottam. A ĝ-t az átírásban gh-ként, az ę-t e-ként szerepeltettem. A központozást megőriztem, a bizonytalan esetekben a maihoz közelebb álló változat mellett döntöttem. Az eredetiben található aranyszínű betűket nem jelöltem. A kézirat élőfejeket tartalmaz, ezek közlésétől eltekintettem; a lapszámokat szögletes zárójelben hoztam. Mivel a kéziratban nincs tartalomjegyzék, indokoltnak tűnt összeállítani egy tartalom- és incipitmutatót, amelyben a címeket és kezdősorokat a könnyebb tájékozódás érdekében mai helyesírás szerint adom meg.

Tartalom- és incipitmutató

- 1–2. *Reggeli áldozat. Miképpen ajánlja ember az Istennek magát, midőn reggel fölkel.* Az idvözítő Úr Jézus Krisztus nevében fölkelek, ki engemet megváltott az ő drágalatos vérével: Ő engemet igazgasson...
- 2–10. *Reggeli hálaadó könyörgés.* Örök mindenható Isten, minden irgalmasságnak bőséges kútfeje, mi Urunk Jézus Krisztusnak dicsőséges szent Atyja...
- 10–12. Más igen szép reggeli imádság. [...] ¹⁶
- 13–16. *Estvére való imádságok.* Mindenható örök Isten, úgy mint kinek mireánk mindenkoron szorgalmatos gondod vagyon: Nagy hálákat adok a Te jó voltodnak, hogy engemet, méltatlant...
- 16–19. *Más estvéli imádság.* Uram Isten, én tellyes szívemből hálákat adok Tenéked, hogy a mai napon engemet és mindenemet, minden lelki-testi gonosztól kegyelmesen megőriztél...

¹⁵ Köszönetet mondok a kötet szerkesztőjének és lektorának, Bogár Juditnak és Szelestei N. Lászlónak értékes megjegyzéseikért.

¹⁶ A 11–12. lapok hiányoznak.

19. *Mikor ember álmából fölserken.* Világosítsd meg, Uram, az én szemeimet, hogy soha a halálban el ne aludjam...
- 19–22. *Délben való ábétatos könyörgés.* Nagy setétség fogta el a földet, mikor megfeszítették a zsidók Krisztus Urunkat, és kilenc órakor fölkiálta Jézus nagy fölszóval...
- 22–25. *Tizenkét órákra nap által való imádság.* Uram Isten, adj minékünk boldogságos és idvözséges órát mind életünkben és halálunkban...
- 26–29. *Szép imádság, kiből ember áldást kér az Istentől.* Az áldás, mellyel az Atya Isten e világot megáldá, mikor a mi idvözítő Urunk Jézus Krisztusunk e világra született, az szálljon és jöjjön énreám is...
- 29–31. *Jámbor és istenfélő cselédes embernek imádsága világi és örökkévaló jókért.* Uram Isten, adj énnékem értelmet, hogy az én házam népét és egyéb énreám biztatott dolgokat híven és szorgalmasan...
- 32–34. *Az igaz hitben megtartásért való könyörgés.* Felséges Isten, hallgasd meg az én nagy kiáltásomat és könyörgésemet: oh, én Királyom és Uram, mert Tebenned csak vagyok minden bizodalomam...
- 34–37. *Az Anyaszentegyházért való imádság.* Irgalmasságnak Atyja, ki a Szentlélek által és a Te szent igéd által a Te kisdéd nyájadat összegyűjtöd, és e széles világon elterjesztvén...
- 37–41. *Prédikáció előtt való imádság.* Mindenható Úr Jézus Krisztus, ki a Te megmondhatatlan nagy kegyelmességedből és irgalmasságodból...
- 41–44. *Prédikáció után való imádság.* Uram Jézus Krisztus, örökkévaló idvözítő: Hálákat adok Tenéked, hogy engemet a Te igédnek eledelével tápláltál és bőségesen megelégtettél...
- 44–46. *A Szentlélek Istenhez való gyönyörűséges imádság.* Jövel Szentlélek Isten, töltsd be a Te hívednek szíveket. Jöjj el, szegényeknek Atyja, nyomorultaknak Istene...
- 46–51. *A Teljes Szentháromsághoz való imádság.* Oh, egy Istenségnek állapotjában való Szentháromság és örökkévaló három Személy, egy bizony és igaz Isten...
- 51–55. *A Krisztus Jézusnak az Atya Istentől megfoghatatlan születéséről való imádság.* Uram Jézus Krisztus, az Atya mindenható Úr Istennek örökkévaló bölcsessége és véghetetlen ereje...
- 55–59. *Az Atya Úr Istentől az ő szent fiának kinszenvedésének előszámlálása által való kegyelemkérés.* Örök Atya, mindenható Úr Isten, kérlek, nézzed a Te szent fiadat, aki énröttem ilyen nagy kint szenvedett...
- 59–64. *A kétségbeesés ellen való imádság és könyörgés.* Tudom és megvallom, Úr Isten, hogy számtalanszor megszegtem a Te törvényedet sok gonoszokkal...
- 64–69. *Az isteni félelemért való imádság.* Igaz és szent Isten, kérlek Tégedet, öntsöd az én szívemben az igaz bölcsességnek kezdetit, a tökéletes életnek fundamentomát...
- 69–71. *A Krisztus Jézusnak szeretetéről való ábétatos imádság.* Oh, Uram Jézus Krisztus, Atya Úr Istennek ártatlan Báránya, Szűz Máriának szent fia, én könyörgök Tenéked, teljesítsd be az én szívemet...

- 71–72. *Más abboz való.* Oh, én édes Uram Jézusom, sebesítsd meg az én szívemet, hogy a penitenciatartásnak és szerelemnek könnyhullatási legyenek énnékem kenyerem éjjel és nappal...
73. *Harmadik abboz való.* Oh, Uram Jézus Krisztus, élő Istennek szent és egyetlenegy fia: avval a tüzes szerelemnek lángjával, mellyel ennyi fájalmokat és sebeket szenvedél...
- 74–79. *Háborúságinknak és nyavalyáinknak csendességgel szenvedésért való imádság.* Úr Isten, ki a gyarlóknak segítsége vagy, az elfáradtaknak és megterhelteknek nyugodalma, a megkeseredteknek vigassága, az elhagyottaknak őrzője...
- 80–81. *Mindennemű nyavalyáinkban basznos könyörgés.* Menybéli hatalmas Úr Isten, irgalmasságnak kútfeje, melynek soha vége nincsen, ki szenvedő, kegyelmes és hív vagy, embereknek vétkei...
82. Áhétatos imádságok
- 82–86. *I. Irgalmasságnak Ura Istene, jelentsd meg és mutasd meg énhozzám az én nagy nyomorúságomnak napján a Te ingyen való...*
- 86–88. *II. Idvözségnek Istene, mindeneknek előtte add meg az én lelkemnek idvözségét, bűneimnek bocsánatát, a Te dicsőséges Szentlelkednek ajándékát...*
- 88–91. *III. Oh, én idvözségemnek erős kősziklája, Jézus Krisztus, élő Istennek szent fia, kin az én idvözségem fundáltatott...*
- 91–94. *IV. Atyám, Atyám, én Istenem, tudom, hogy bűnöm szerint haragudtál énreám, cselekedéd ezeket énvelem bűneim szerint...*
- 94–97. *V. Nyomorultaknak, árváknak Istene, azokkal együtt énnékem is gondviselő Istenem és Atyám, ne haragudjál vég nélkül énreám...*
- 97–101. *Bűnnek bocsánatáért való szép könyörgés.* Uram Jézus Krisztus, én szívemnek kívánsága és lelkemnek nyugodalma. Könyörgök Tenéked a szentséges sebeidnek fájalmáért...
- 101–102. *II. Vétkeztünk a mi Atyáinkkal, hamissan cselekedtünk, és gonosztságot töltünk. Uram Isten, ki örülsz a bűnösnek el nem veszésén, hanem megtérésén és életén...*
- 102–103. *III. Segíts minket, mi Urunk Istenünk, irgalmazz nekünk a Te dicsőséges nevedért; mindenható Úr Isten, hallgasd meg a mi könyörgésünket...*
- 103–108. *IV. Én édes megváltó kegyelmes irgalmas Uram Jézusom, én, e világon minden teremtettt állatnál legbűnösebb ember könyörgök...*
- 108–112. *Psal. CXXX. Melyből a hív ember az ő bűneinek röttegéséből kéri Istentől bűneinek bocsánatát.* Nagy röttegésimből kiáltok én most Tehozzád, Úr Isten, hallgasd meg kiáltásomat, kérlek, hogy énnékem megirgalmazz...
- 112–115. *Psalmsból való imádság.* Hallgasd meg az én Tehozzád való kiáltásomat, én igaztévő Istenem, vigasztalj meg engemet a Te Szentlelkednek vigasztalásával minden keserűségben...
- 115–117. *Más.* Uram, a Te kegyelmes szemekkel tekints reám, és ne ostorozz az én érdemem szerint, hanem a Te nagy irgalmasságod szerint cselekedjél velem jót...

- 117–120. *Az Istennek szent fiához való alázatos és ábétatos könyörgés.* Oh, Uram Jézus Krisztus, élő Istennek szent fia, ki miérettünk a magos keresztfán meghalál, és az halált meggyőzvéen ismét...
- 120–129. *Háborúságnak idején való ábétatos könyörgés.* Igaz bíró, Jézus Krisztus, ki vagy királyoknak királya és uraknak ura és bírának bírása. Ki az Atyával és Szentlélekkel...
- 129–139. *Más.* Jövel, Uram Jézus Krisztus, minden keseredett szíveknek vigasztalója, iszonyú fájdalmas sebeinknek gyógyító orvosa, hol vagy, s hová késtel el...
- 139–144. *Más.* Jövel, én édes megváltóm, Jézus Krisztusom, dugd bé, zárold bé az én ellenségimnek az ő hamis ajakokat: fogd meg az ő nyelveket az önnön magok...
- 144–148. *Más ábétatos imádság.* Oh, ártatlan szent halála jó Úr Istennek, az ő ártatlan szent fogsága. Ártatlan volt, Uram, a Te szent fogságod: őrizz és oltalmaz meg engemet e mai napon...
- 148–152. *Más igen szép.* Az én lelkemnek keserűségében szólok Tenéked, Úr Isten, és minden nyomorúságimról vallást tészek előtted. Beteg vagyok...
- 152–156. *Más.* Uram Jézus Krisztus, könyörülj rajtam, szegény bűnös férgeden, mert nincsen az ég alatt más név, aki által idvözülhessek, hanem csak a Jézus név által...
- 156–167. *A keresztnak előszámlálása és mindent békével elszemvedésért való könyörgés.* Mutasd meg, Uram, énnékem az én életemnek végét, és add tudtomra az én napjaimnak számát. Nemde rövid időn nem végeztetik...
- 167–170. [nincs cím] Örök mindenható kegyelmes Úr Isten, menynek, földnek teremtője, a mi Urunk Jézus Krisztusnak szerelmes szent Atyja; hálákot adunk mi Te szent fölségednek, mindennemű hozzánk...
- 170–173. [nincs cím] Irgalmas örök Úr Isten, ne büntess engem a Te haragodban, és ne pörölj énvelem, Te szolgálóddal, hanem légy kegyelmes nékem, és bocsásd meg az én bűneimet...
- 174–178. *Ez világból boldog kímülésünkért való ábétatos könyörgés.*¹⁷ Oh, mindenható, örökkévaló, irgalmas és könyörülő Úr Isten, emberi nemzetért megfeszített Jézus Krisztusnak szent Atyja...

¹⁷ A második kéz írása.

A *Rimay-kódex* imádságai

„Egy néhány rendbeli szükségért való buzgó imádságokat magába foglaló könyve[tske]”¹⁸

Aug. in Ps. 8[5..]

A' Te könyörgésed nem egyéb hanem Istennel való beszélgetésed: mikor olvasz, ackor Isten beszél te veled; mikor könyörögsz, ackor te beszéllesz Istennel.

[1] REGGELI ALDOZAT

Miképen ajánlja ember az Istennek magát midön reggel föl kél

Az Idvözítő ÚR Jésus CHRISTUS nevében, föl kelek ki engemet megh-valtott az ő drágalatos verével: Ő engemet igazgasson, megh aldgyon, őrizzen és megh erő[2]sítsön minden jóra való dolgomban ma és minden időben: És e' nyomorúságos életem után, vigyen bé engemet az örök élet-ben: *A'men.*

REGGELI Hálaadó Könyörgés

Oróc mindenható Isten, minden irgalmaságnak béuseges kútfeje, mi Urúnc Jésus Christusnac dicsőseges Szent Attya: Alázatos szívből [3] lélekből nagy hálákatt adúnc Te sz. fölsegednek, a' Te szerelmes Szent Fiadnak a' mi Urúnk Jésus Cristusnak általa, hogy minket ez el-múlt éjeli setétségnek közöpette, kedues óltalmaznak szárnyaival befődeztél, és mindennémü lelki testi veszedelmektől, melyeket Tőled büneinkel megh érdemlettünc volna nagy kegyelmesen megh óltalmaztál [4] és megh tartottál, és abból e' máj napnak világosságára türhető egészségel és békeseggel által hoztál: kiért légyen áldott a' Te szent neved most és mind örökké. Viszontagh ismét Te szent Fölsegednek alázatos szível lélekkel könyörgünc, hogy könyörüly mi rajtúnc, és a' Te egyetlen egy születednek a' mi kegyes Idvözítő Urunk Jésus Christusnac [5] sz. nevé-ben, kérünc Téged, hogy e' máj napon és életünknek minden idejébenis, visely kegyes Atyaj gondot mi reánk; És óltalmaz meg e' világon lévő Keresztyén Országokkal tartományokkal, s-azokban lévő keresztyén Anyaszentegyházaddal

¹⁸ Csapodi Csaba leírása: CSAPODI, *i. m.*, 62.

és hiveddel minket-is, édes gyermekinkel és hozzánk tartozókkal együtt: Minden [6] reánk bűnért méltán következő lelki testi veszedelmektől és nyomorúságoktól, az ördögnek bűnre indító gonoz kísértetétől, gonoz embereknek kárunkra és veszedelmünkre törekedő gonoz szándékától, és mindenféle gonoztól, gonosz hírtől, névtől, gyalázattól, hitelensegthől, kétseben eséstől, veszedelmes gonoz betegsegektől, kórságtól, hirtelen [7] haláltól, döghaláltól, éhsegtől, tüztől, víztől, köessötől, menyütő kövektől, villámásoktól, mindenémü ártalmas időktől, vissza-vonástól, hadaktól, haragh-tartástól, gyűlölsegtől, a' pokólnac öröckén való kínnyától.

Bíry és segély minket egyik napról másik-ra, és minden idvözseges jó dólgoakra: Öríz meg minden beszédinket és cse[8]lekedetinket, és enged meg minékünc, hogy csak azokat cselekedhessüc, amelyek Te sz. fölseged elöt kedvesek és kellemetesekek. Engedgyed hogy mi az estvét jó egézségben és békeségben érhetvén Te sz. fölsegednek, hozzánk meg mutattot jó vóltáról, alázatos szível léleckel való vallást tehessünc.

Imé mi a' mi lelkünket testünket, nyomorúlt éle[9]tünket, és mindenünket valamelyeket nékünc jóvóltodból ajandékoztál, Te sz. fölseged nec hatalmas kezei-ben ajánlyuc, melyekből senki ki nem ragadhattya: hogy Te magadnac és minékünc mind azokat híven meg tartsad.

Tábort jártass mi környülettünc a' Te minket öríző szent és tiszta Angyalid, hogy se az ördög se az ő tagjai minékünc [10] semmit ne árthassonac, és rajtünc semmi hatalmat ne vehessenek. Ezt engedgyed minékünc mi Kegyelmes Atyánc és Istenünc, a' Te szerelmes Szent Fiadért, a' mi Urunc Jésum Christusért: Ki Te veled, és a' Szent Lélek Istennel él és uralkodik mostantol fogva mind öröckön öröcké. Amen.

MÁS IGEN SZÉP Reggeli Imádság

[...] ¹⁹

¹⁹ A 11–12. lap hiányzik.

[13] ESTVÉRE *való Imádságok:*

1.

Mindenható örök Isten, úgy mint kinek mi reánk mindenkoron szorgalmatos gondod vagyon: Nagy hálákat adoc a' Te jó vóltodnac; hogy engemet méltatlant e' máj napon minden lelki és testi jóckal megh ajándékoztál és a' Te nagy irgal[14]masságodból sok-rám következő gonoztól es veszedelemtől megh mentettél. Vallom igaz Isten, hogy én e' máj napon Te sz. Fölsegedet az én gondolatimmal kívánságimmal beszédimmal és cselekedetimmal, gyakortasággal megh bantottam. Annak-okaért a' Te sz. fiadnac CHristus Urúnknac artatlan élete-ért és keserves kínszenyvedéseért alázatossan könyörgök hogy valaminben az én erőt[15]lensegimmal, tudatlanságommal Te ellened, felebarátom és ennen magam ellen e' máj napon vétkeztem, azt énnékem kegyelmessen megh bocsássad. Tiszta szivet terempts én bennem, és-adgy nyugodalmas éjet. Láto-gass megh Uram Isten minket, s-ezt a' mi lakóhelyünket, és az ellensegnek minden olázkodásit távoztasd el-tőlünk. Adgyad Uram hogy ez éjel csendessen nyugodgyúnc és nagy szépen [16] el aludgyúnc, hogy az hólnapi napot jó egézseghben és békesseghben érhetvén, néked alázatos szível lélecker való hálákat adhassúnc. A' Te szent és tiszta Angyalid lakjonak velúnc és minden hozzánk tartozóckal együt, azok óltalmazzanak minket, és így a' Te sz. áldásod maradgyon házúnkon ez éjel és mind öröckön öröcké: Amen.

MÁS ESTVELI Imádság

[17] URAM Isten, én tellyes szívem-ből hálákat adoc Te-néked, hogy a' máj nap engemet, és mindenemet, minden lelki testi gonosztól kegyelmessen megh öríztél, És kérlek, minden büneimet az hól vétkeztem, bocsásd megh nékem a' CHristus-ért.

URam Isten, ez éjel-is az én lelkemet, testemet, életemet, és mindeneket, a' kikkel jó vóltodból bíroc, a' Te szent kezedben ajánlom, hogy óltalmaz megh engemet, és hoz[18]zam tartozókat a' CHristusért, ki az öröc élet és a' mi föl támadásunk. E' CHRIStus nevében, könyörgök; néked óh Kegyelmes Istenem, hogy az öröcké való haláltól tarts megh engem ez éjel és minden-koron, mert ő az igaz bizony világosság, ki a' mi setétséges szívünket az ő lelkének világos-

ságával bé tölti, hogy a' mi lelkünc mind öröcké ö benne nyugodgyék, és a' Te szent és tiszta Angya[19]lod megh örízzen engem; Amen.

MIKOR EMBER ÁLMÁból föl serken

Világosíts-megh URam az én szememet, hogy soha a' halalban el ne aludgyam, hogy valamikor ne mondhassa az én ellenségem: Megh győztem ötett.

DÉLBEN VALÓ áhétatos Könyörgés:

[20] Nagy setétegh fogá el a' földet mikor megh feszíték- a' Sidók CHRISTUS Urunkat, és kilencz órakor föl kiálta JÉsus nagy föl szóval: Én Istenem, én Istenem, miért hagyál el engem? És tövis Coronával környül vött fejét lefüggesztvén, ki bocsátá lelkét. E' Kereztfán való halálodért Uram JÉsus, óltalmaz megh minket minden gonoztól, és ellensegthöl. Az egész föld imádgyon Tégedet, és ének-szó[21]val mondgyanac dicsiretet a' Te szent nevednek. Uram JÉsus CHRISTUS, ki a' Keresztfára föl-hágál, e' világh setéteget el vévéd: Világosíts megh URam a' mi szívünket, és tölts bé a' Te Szent Lelkettel, hogy Te sz. fölsegednek tiszta tagockal szolgálhassúnc, ekes szível kedvesek lehessúnc, megh óltalmazván magúncot minden tobzódástól és torkoság-tól, ki mi érettünc délkor mérget évél, és eczetet ivál; melyért, noha néked elegenden[22]dö hálákat nem adhatúnc; de mindazáltal légy kegyelmes hozzánc, és büneninket megh bocsátván, engedd, hogy néked kedvessen szolgálhassúnc. Amen.

TIZENKÉT ORÁKRA nap által való Imádságh

I URAM Isten, adgy minékünc boldogságos és idvözséges órát mind életünkben és halalunkban, a' mi URunc [23] JESUS CHRISTUSnak altala: Amen.

II URam Isten, légy kegyelmes és irgalmas énnékem, a' TE szegény arvádnac ki mulásomnac oráján, és az Itéletnac napján.

III URam JÉsus Dávidnac Fia, könyörüly én rajtam és bocsásd megh minden büneimet.

IV URam Isten, add megh a' Te szent nevedért a' mi idünkben itt e' földön, és ott a' Te Országodban öröcké való békeséget.

V. URam Isten légy kegyelmes, és batoríts megh a' mi megh [24] keseredet és rettegő szívünket.

VI. URam Jésus, a' bünösökett és tevelgyésben valókat térítsd az igaz útra, légy Vezéerünk és irgalmaazz mi nékünc.

VII Hatalmas Attya, UR Isten, oltalmaazz megh minket minden gonosztól, és áldgy megh minket.

VIII URam Isten világosíts megh az én szemeimet, hogy az halálban el ne aludgyam.

IX Kegyelmes UR Isten, nemz és bévíts mi bennünc a' te Szent lelkedd által igaz hitet [25] szeretetet, és Te hozzáad való jó remenseget.

X URam Jésus, emlékezzél én felölem, ki elsz a' Te Országodban, és soha el ne hagy engemet.

XI. Az Atya UR Istennek öröcké való irgalmasága, a' mi URúnc Jesus CHristusnac megh szörzet békesége, és a' Sz. Léleknec kegyes vólta és szerelme, légyen mi velünk most és mind öröckön öröcké.

XII. URam Isten, bíztass és bátoríts minket a' mi utolsó foházkodasunkor. Amen.

[26] SZÉP IMÁDSÁGH kiben ember áldást kér az Istentől.

Az áldás melyel az Atya Isten e' világot megh áldá, mikor a' mi Idvözítő Vrúnc Jésus CHristusúnc e' világra született, a' szállyon és jöjön én reám-is.

Az áldás, melyel az Atya Isten az első embert megh áldá, mikor teremté, a' szállyon és jöjön én reám is.

[27] Az áldás mellyel Jácób Patriarcha az ö fiát Jósephet megh áldá, mikoron AEgyptomban költözöt vólna, a' szállyon és jöjön én reám is.

Az áldás mellyel a' Vén Tobías az ö fiat megh áldá, mikor idegen földre küldé, a' szállyon és jöjön én reám is.

Az áldás, melyel a' Keresztelő szent János a' mi Idvözítő Urúnc Jésusúnkot megh áldá, mikor a' Jordán vizében megh keresztellé, a' szállyon és jöjön én reám-is.

[28] Az áldás melyel a' mi Urúnc Istenünk az ö hiveit megh áldá a' magos kereztfán, mikor az ö lelkét ki bocsatá, a' szállyon és jöjön én reámis.

Az áldás, melyel a' mi Urúnc Istenünc az ö hiveit Húsvét napján megh áldá, mikor dicsősegeessen föl támadot, a' szállyon és jöjön én reámis.

Az áldás, melyel a' mi Urúnc Itület-napján az ö hiveit aldani fogja, a' szállyon és jöjön én reámis, és örízzen megh minden lelki testi gonoztól és veszedel[29]mektől. AMEN.

JÁMBOR ÉS ISTENFÉLŐ Cselédes embernek Imádsága e' Világi és öröcké való jókéért

URam Isten adgy énnékem értelmet, hogy az én Házam népét, és egyéb én reám bizattatot dólgot, híven és szorgalmatosan a' Te szent akaratod szerint bírhassem és elrendelhessem. URam Isten ne engedgyed, hogy az én ellensegem örvendezzen én raj[30]tam, mikor gonoszúl vagy dólgom. URam Isten, világosíts meg engemet a' Te sz. igéddel, hogy azt igazán tudgyam el olvasni, meg erthessem, és szívembe bé rekeszthessem.

Mert óh szerelmes Istenem, mindennémü ajándékokat, mind idő szerint valókat, mind öröcké valókat, szüksegh és köll minden embereknek csak Tetöled kérni, és nyerni. Csak Te egyedül mindennémü ínseghből hatalmassan meg mentesz, és meg kegyelmezz azoknak [31] a' kíc a' Te segítsegedet ohajtyác és azért Tehozzád folyamodnac. Óltalmaz és segíts-meg engemet-is, oh URam Isten e' nyavalyás életemben, és ne haddgy gyalázatban esnem.

Mert egyedül csak Te benned nyugszic az én reménsegem, Te benned vagy minden bizodalnam, általan fogva meg adod énnékem, a' mire itt e' világon, és amot mind öröcké, szüksegem lészen, Amen.

[32] *AZ IGAZ HÜTBEN MEGH tartasért való könyörgés*

Felseges Isten, halgasd meg az én nagy kiáltásomat és könyörgésemet: óh én Királyom és URam, mert Te benned csak vagy minden bizodalnam, és csak Te hozzád egyedül jövök kérni jó ideje korán, halgasd meg kérésemet, ne hagy el vesznem az hitetlenekkel, a' kíc néked gyűlöseghben vadnac. Te hozzád nagy sietseghel sietek, nem az én jámborságomban bízván [33] hanem a' Te kegyelmezedbe félelemmel könyörgök Te néked, légy ennekem Vezérem és a' Te igazságodnac útában hordozz engemet. Tisztíts meg az utat én elöttem: örizz meg engemet, hogy a' Pokolbéli ördögh arról el ne vonnyon.

Hadd örüllyenek azoc, a' kíc mindenkor a' Te segítsegedben bíznac: Dícsíretet mondgyanac a' kíc Te veled dicsekednec: örvendezzenek, a' kíc a' Te nevedet szeretic. A' Te kegyel[34]meseggeddel engemet környül végy, mint egy Pajjssal, minden veszedelmimben legy én nékem segítseghel, hogy én azok-ból meg szabadulván, Téged dícsírhesselek mind öröcké, ki élsz és uralkodol egyetemben a Te Szent Fiaddal, és a' Szent Lélekkal, egy Bizony Isten, mind öröckön örocké. Amen.

AZ ANYASZENTEGYHÁZÉRT VALÓ IMÁDSÁGH

[35] Irgalmasságnak Atya, ki a' Szent Lélek által és a' Te Szent ígéd által a' Te kiseded nyájadat öszve gyűjtöd, és e' széles világon el terjesztvén mind e' mái napigh ennyi tévelgések üldözések háborúságok közt igazgattad vezérletted igaz Tanítók által legeltetted, és a' Pokol kapui ellen győződelmessé tötted megh örízvén a' Te szent ígédnek igaz értelmében, és a' Töled rendelt Szentsegeknek igazan való sáfarkodásában.

[36] Adgyad szent nevedért, hogy a' Te hajódat, a' föl háborodot Tengeri habok le ne nyomják és el ne merítsék; hanem amaz igaz fundamentomon, a' szögletbeli eros Kösziklán éppen megh maradgyon a' Te épületed. Örizz megh minket URam a' Te szárnyaid alatt minden új tudománytól, és Te töled küldött Pásztor nélkül való szalánkozó gyülekezetnek tévelgésétől, hogy mind végigh tökéletesen megh maradván a' Te igaz[37]ságodban egy szível, lélekel dicsírhessüc sz. fölsegedet a' mi URÚnc Jésus CHRİstus által, Amen.

PRAEDICATIO elöt valo Imádságh

MINDENHATÓ ÚR JESUS CHRISTUS, ki a' Te megh mondhatatlan nagy kegyelmesegedbeol és irgalmasságodból, a' Te Atyadnak akarattját minékiunc megh mutattad és jelentetted, az [38] Apostaloknak is megh parancsoltad, hogy az Evangeliomot az embereknek vizágtalásokra és idvözésekre praedicállyonac: Ugy mint ki az Istennec ereje, mely a' mi lelkünkett az örök életre megh tartya: Ki elevenítő kenyér, és a' mi lelkünkenc vizágtalása: Ki éles Fegyver, mellyel a' Pokólbéli alnoc ellensegünket el távoztathattyc, és megh győzhettyüc: Ki a' mi lábainknac igaz úton való igazgatása: Ki erőseges pöröly, mely a' mi szívünkenc köszikláját és keménységét megh rontya: [39] Ki égő Tüz, mely a' mi lelkünket Isteni szeretetre gerjeszti.

Tanits minkett hiit által Téged esmérni, a szeretet által a' Te parancsolatidat örzeni, a' Remensegh által a' Te kegyes ígéretedet bekesegeges szível várni, a' félelem által a' Te fenyegetéseden megh réműlni: Mert ö a' Tökelletesegnek Törvénye: nála nélkül olyanoc vagyunc, mint a' Sodomának és Gomorránac lakói, ha abba megh fogyatkozunc, kétség nélkül a' mi lelkünc éhel hal megh. Annakokáért, kö[40]nyörgöc Te néked oh én Kegyes Idvözítöm: Világosítsd megh az én szívemet: Nyisd megh az én belső füleimet a' Szent Léleknek malasztjával, hogy a' Te ígédet alázatos szível halgassam, a' Léleknek engedelmesegével fogadhassam, hogy béuséges gyümölcsöt csendeseggel hozzon; hogy az én ertelmem igazságban

taníttassék a' jótt cselekedni, és a' gonoszt el távoztatni, hogy én általam a' Te tisztesegeged és dicsőseged terjedgyen az én lelkem idvözséget nyerhessen, és a' mi ellen[41]segünc az ördög megh győztesse, hogy megh fegyhetetlenül mehessek a' Te ítélő széked eleiben, és Te általad az öröcké való boldogságot bírhasam és nyerhessem. Amen.

PRAEDICATIO utan való Imádságh

URam JÉBUS CHRISTUS öröcké való Idvözítő: Hálákat adoc Te néked, hogy engemet a' Te ígédnek eledelével tapláltál és béusegessen megh elégítettél. Kö[42]nyörgök Te néked, légyen én bennem cselekedő és idvözsegre való a' Te ígédnek vétele, hogy az a' mennyei magh ne légyen gyümölcstelen én bennem. Örízzed az én szívemet, es ved környül a' Te malasztoddal a' Te Sz. Angyalid által óltalmazd, hogy a' Pokólbéli madár azt az én szívemből ki ne szaggassa, hanem az én szívemet készítsed magadnac, hogy a' Te ígédet megh tartsa, megh tartván, kívánatos gyümölcset terem[43]tsen. Adgy erőt ennékem, hogy az én életem az hallot tudománnyal és tanítással eggyezzen. Adgy nevedékenséget én menybeli Atyám a' Te ígédnek, hogy én bennem örögbedgyék és gyarapodgyék, hogy a' Te szent beszéded által, nem csak a' Te akaratodnac esméretire vitessem, hanem a' mit akarsz és parancsolsz azt bé-is töltsen és tellyesítsem, és így mind vegigh maradván a' Te öröcké való Országodban vittessen a' Te színednek látására, kit [44] szörzöttél a' Te benned hívöknek öröktől fogván. Amen.

A' SZ LÉLEK ISTENhöz való gyönyörűseges Imádságh

Jövel Szent Lélek Isten, tölts bé a' Te híveidnek szíveket. Jöy el szegényeknek Atya, nyomorúltaknac Istene, Jöy el megh kesere[det] szíveknec Vigasztalója: [...]fogyattaknac Gyámola: Jöy el szegény raboknac megh [45] Szabadítója, és minden törödelmes lelkünknek irgalmas kegyelmes és idvözítő Istene. Te vagy lelkünknek vigasztalója, édes vendége és igaz Tanítója. Fáradsagban nyugodalom, nyomorúsághban könnyebítő és Szabadító. Te vagy keserűségben és siralomban vigasztaló: Te az hütnece esméretire és és[!] eggyesegére gyűjtesz minket. Oh Te igaz világosságh, adgyad hogy világoskodgyék közöttünc az Ige, melyből esmérhessüc az Istent. Adgyad, hogy szívünkben esmér[46]hessüc és

nevezhessük az Istent mi Atyánknak és Christust mi Idvözítőknek lenni. Világosíts meg a' mi szívünket, és tanítsad a' mi tudatlan elménket. Amen.

A TELLYES SZENT Háromsághoz való Imádság

O Egy Istenségnek allattyában való Sz. Háromság és örökké való három Személy Egy Bizony és Igaz Isten, Atya, Fiú, Szent [47] Lélek, ki lakozol az örök boldogságban és hozzá-járulhatatlan világosságban. Ki fundáltad a' földet a' Te hatalmasságodban, és bírod e' világnak kerekességét a' Te bölcsesegedben.

SZENT, SZENT, SZENT Seregeknek URA ISTENE röttenetes, erős, igaz és irgalmas. Mindenható Egy Bizony Örök ISTEN, Egy el oszthatatlan SZENT HÁROMSÁGH: Könyörgök Tenéked: Nyissad meg énnekem Te hozzad kiáltónak az Igaz[48]ságnak kapuit, és oda bé menvén vallast tészek Te néked én Uramnak Istenemnek.

Imé Hatalmas Úr Isten, én szegény koldús a' Te ajtód előtt állok és zörgetek, nyisd meg énnekem: Nám ígérted Uram Isten, ha zörgetünc, hogy megnyitod. Kegyelmes UR Isten, zörget a' Te ajtódon az én lelkemnek és szívemnek Te hozzad való buzgó kiáltása: Te előtted vagyok minden én kívánságom, és az én szükségemet nem [49] titkolom el Te tőled ÚR Isten.

TE-is Uram Isten, ne fordíts el a' Te orczádat én tölem szegény szolgálótól (szolgálódtól) a' Te haragodban. O Irgalmaságnak Atya, halgasd meg a' Te árvádnak keserves óhajtását: és nyújtsd ki segítő kezeidet az én megszabadításomra: Vigy ki engemet a' setétségnek melységéből, és a' nyavalyának sárából, ne vesszek el az én büneimben. A' Te irgalmaságod és kegyelmeseged légyen én velem, hogy juthassak te hozzad én edes Uramhoz és Iste[50]nemhez, és láthassam a' Te Országodnak kazdagságát és nézhessem a' Te sz. színedet, mondhasd dicsőretet Uram a' Te szent nevednek, a' ki csak egyedül cselekszel csudalatos dolgokat. Vigasztald meg az én lelkemet a' Te sz. nevedről való emlékezettel: megvilágosítsd az én iffiúságomat, és ne utály meg engemet vénségemben: de örvendeztesd meg az én tetemimet, hogy Tégedet Egy Bizony Istent dicsírhesselek és föl magasztal[51]hassalak örökkön örökké. Amen.

A CHRISTUS JÉBUSnac az Atya Istentől megh foghatatlan Születéséről való Imadság.

VRAM JESUS CHRISTUS, az Atya mindenható UR Istennek öröcké való bölcsesége és veghetetlen ereje. Ki kezdet nélkül-öröktől fogva az ő Istenségéből egy állapotban, egy fölsegben, és [52] egy hatalomban születél, és ugyan azon Te Szent Atyáddal egy természetü lévén, ki uralkodol kimondhatatlan képen, élsz, és minket megh nyomorodot szegény Juhaidot Te sz. kinszenvedéssel és sz. véred ki ontásával és sz. haláloddal megh váltottál: Annak fölötte a' Keresztsegben Sz. Lelket nékünc adván magadnak jedzettél, és a' mi gyarló vóltúnkot Te Sz. Lelkessel taplálod. De mostan édes Atyánc keservessen Te hoz[53]zád kialtunc, és nagy sírván lábaid előtt arczúl le burúlünk és panaszkodunc ellenségünkre a' Pokólbéli Sátánra, kinek az ő fejet, jollehet Te megh rontottad, de mind az-által megh nem szünic minket háborgatni az ő nagy álnokságos kísértivel és a' Te benned való igaz hütben nagy csalardságával megh tántorítottani, és a' Te sz. Egy-hazadtól az ő soc mestersegivel el szakasztani és megh tévelyíteni.

De kérünc Tégedet URam JESUS CHRISTUS, [54] élő Istennek Fia, ki ülsz a' Te sz. Atyádnac jobján, tekints megh a' mi siralmas fohászkodásinkat, és a' Te ígéreted szerint ronts megh a' mi ellenségünknec minden álnokságát a' Te fölsegés erödel ki ön magát világoságnac Angyalává tetteti, hogy a' Te sz. nevedet ő megh homályosítsa. Azért minékünc adgy gyözedelmet ő rajta: hogy esmérhessüc megh és el távoztathassuc mi tölünc az ő nyilajnac mérges sebeit, az igaz és erős hütnek és a jámbor Istenfélő életnek általa, kiből [55] dícsírtesék a' Te sz. neved. Ki élz és uralkodol öröcké a' Te Szent Atyáddal és a' Szent Lélekkel egyetemben egy Bizony Isten. Amen.

AZ ATYA UR ISTENTől az ő Szent Fiánc kinszenvedésének elő számlálása által való kegyelem kérés

Örök Atya, mindenható VR Isten, kérlek nézzed a' Te Szent fiadat, a' ki én érottem ilyen nagy kint szenvedet; Te[56]kínts megh ó Kegyelmes Király, kicsoda szenyvedet mindent, es a' kiért kinszodék, nagy kegyelmessen megh emlékezzél: Nem, de nem ezé amaz ártatlan Barány Te Szent Fiad kit halálra adtal, hogy a bünös szólgadot Te megh valtanád. Ez az életnek megh szerzője, ki mint az ártatlan Bárány mind haláligh engedelmes lön néked Atya UR Isten: Emlékezzél megh idvözsegnek Csudálatos megh szerzője, mert ez az, a' kit a'

Te Istensednek eggyesegéből szültél, [57] de mindazonáltal a' mi gyarló testünkben ötet föl öltöztetted, ki a' mi természetünket föl vötte, és a' magas keresztfán keserves halált szenvedtet. Fordítsad azért Kegyelmes Atya ÚR Isten a' Te sz. színedet: fordítsad és tekíntsd megh a' Te Szent Fiadnac egész testének nagy kín szenvedését, nézd megh az ő kezeiből a' ki folyó vért és bocsásd megh kegyelmessen a' bűnöket melyeket az én kezeim cselekedtenek. Tekíntsd megh az ő szívét, melyet a' kegyetlen czu[58]czával megh nyitottác és megh újétsd az én szívemet és lelkemet, ki Te ellened vétkezet. Kegyelmes Atyám, lasd megh a' kemény vas szegeckel által szegeztettet lábait, és adgyad az én lábaimnac, hogy járhassonac a' Te sz. parancsolatidnac megh tartásában, és távoztass el en tölem minden álnokságra való utakot, és engedgyed a' Te sz. Fiadnac vére hullasáért, és nagy keserves kínszenvedése-ért és sz. haláláért, hogy választhassam az igazságnac [59] bizonyos uttyát én magamnac. Amen.

A' KÉTSÉGBEESÉS ellen való Imádságh és könyörgés

Tudom és megh vallom UR Isten, hogy szamtalanszor megh szegtem a' TE Törvényedet sok gonoszockal megh rútitottam életemet, kiert fél és röttegh az én szívem.

De Te Irgalmaságnac Atya, kinec tulajdona, hogy [60] minden megh téré bűnösön könyörüllyön, és minden cselekedetit föllyül haladgya, az Irgalmságh. Ki a' bűnös embert hozzád fogadod, valamely orában megh tér, és megh nem emlekezzel az ő alnokságról. Fogad hozzád a' tékozló fiadat.

Vétkeztem Atyám az Égh ellen és Te ellened. Ha az én álnokságimra számot tartasz, megh nem menekedhetem Te előtted. De Te URam a' megh száratt fa levél ellen föl ne indítsd haragodot, és a' por ellen [61] ne mutasd megh hatalmaságodat hanem irgalmaságodat.

Ne nézd az én büneimet, hanem tekínts a' keresztfára föl emelt CHRISTUS orczájára, és az ő béuseges váltságára, kinek noha csak egy csöp vére-is elég lött vólna az egéz világh váltságára, mind az által, hogy az ő fiait bátorítaná, mind egy cseppig ki önté mi érettünc az ő drágalatos sz. vérét: Nagyob URam, a' te kegyelmeseged az én gonozságomnál, hatalmasb az igaz Ábel vérenek ki ontása s-kiáltása [62] hogy sem az én álnokságim.

Bízzál azért Istenben óh én lelkem, nézd a' Te idvözsegednek béüses kincsét, melyet Te előtted az Istennek bé mutatá a' Te Idvözítöd. Ha azért a' Te Sz. fiad vállára raktad az én bűneimet én Istenem, és ő benne megh ostromoztad minden alnokságinkat, ne büntesd ujonnan az én gonosz életemet, hanem a' Te Sz. fiadat nekünc adván, önts ki véle egyetemben, a' Te irgalmaságodat mi reánk. Én Atyám, ki engemet a' Te színed látására [63] teremtél és igaz hűt által CHristusban plantálál, ne szenved, hogy bűnöm miat el veszek, és én bennem haszontalan légyen a' Te Sz. fiad vére. Bátorítsad az én szívemet, és mondgyad a' Te szolgáltnac: En vagyok a Te idvözseged, valaki en bennem bízic el nem vész: Es miképen a keresztfán hozzad kiáltó latrot megh halgattad, ugy halgass megh engemetis, és a' Te sz. kereszteddal a' Te sz. vérednec drága érdemével, a' Te idvözseges JÉsus neveddel a' Te tövis koszoród szolgálhoz illen[64]dő csapdosásid és pökdösésid, a' Te hozzánc való eleven szereteted gerjessze föl én bennem az igaz remenseget, hogy Te benned, ki mind Itélő Bírám, s-mind kegyes Szószóllóm és Óltalmazóm vagy minden fáradságban és háborúságban álhatatossan tellyes szível bízzam, ki élsz és uralkodol mind öröcké. Amen.

AZ ISTENI FÉLElemért való Imádságh

[65] Igaz és Szent Isten, kérlek Tégedet, öntsed az én szívemben az igaz bölcsesegnek kezdetit, a tökéletes életnek fundamentomát, a jóságos cselekedeteknek erős oltalmát a' Te félelmedet, hogy megh esmévén az en gonozságomat a' Te csudálatos igaz ítéletidet röttegek minden cselekedetimben és a' Te haragodtól mint a fejem fölöt való haboktól féllék, tudván hogy büntetés nélkül nem hagyod a' gonozságot. UR Isten, ki elöt a' Csillagok sem tiszták és [66] a' Te Angyalidbanis rútságot tanálsz: Ki nem röttegh Te előtted, látván kivált-képen a' bűnösök ellen való kemény ostromidat, az Isteni szolgálatban megh röghzetteknek naponkint való esteket, e' világnac es ördögnek számtalan incselkedésit, melyel az emberi gyarlóságot szüntelen ostromollyác. Vígy ki URam az én szívemből minden e' világi félelmet, hogy ne félyek azoktól, kíc csak a' testnek arthatnac, hanem csak Töled, ki, mind testemben lelkemben [67] meghölhetsz. Szeresselek Tégedet URam, a' Te véghetetlen jó vóltodért. Féllélek Téged URam, a' Te véghetetlen igazságodért és csudálatos ítéletidért.

A Te megh foghatatlan méltóságodért, és az én számtalan bűneimért, melyekről a' Te igaz ítélő széked előtt, a' mennyei seregek láttára számot köl adnom Sz. fölsegednek. *Ha azért az igazis csak aligh idvözül a' Te ítéletedben, megyen tehát és hová légyen a bűnös ember?*

[68] Légyen az én lelkemnek és érzékensegimnek erős örzője a' Te félelmed én Istenem, hogy nem csak a' bünt, de az bünre vévő tarsaságot és eszköztis eltavoztassam. URam megh ne ostorozz engem a' Te haragodban. Bé nem meny URam a' Te szolgáladdal az ítéletbe mert senki te előtted, a' Te irgalmaságod nélkül megh nem igazulhat, és bűneiből ki nem tisztulhat. Gyógyíts megh azért URam, és megh gyógyuloc, szabadíts [69] megh engem és megh szabaduloc: mert Te vagy az én reménsegem, ki élsz és uralkodol, mind öröckön öröcké. Amen.

A' CHRISTUS JESUSnac szeretetiről való Ábétatos Imádságh

OH URam JÉBUS CHRISTUS Atya ÚR Istennek ártatlan Baranya, Szüz Marianac Sz. fia, én könyörgök Te néked, tellyesítsd be az én szí[70]vemet a' Te ki mondhatatlan szeretetteddel, és a' Te Sz. nevedről gyakorta való emlekezettel, annyira, hogy mint az egő lángh gerjedezék a' Te édes Szent nevednek szeretetiben, kit semminémü világi gyönyörusegh en bennem el ne ólthasson. *Adgyad oh URam Jesus, hogy szerethesselec Tégedet én URAMOT és ISTENEMet, és a' Te hozzád való szerellemmel el távoztathassam e' világhnac szerelmét, kác viaskodnak és megh nehezétic az én lelkemet.*

[71] Segély megh kérlek, hogy futhassac Te utánnad én édes URam JÉBUS, láthassam a' Te Istensegednek szépségét, kit a' Szent Angyalokis nagy kívánsággal néznek: Ackoron megh elégszic az én lelkem, mikoron Téged én URamat látlac a' Te Szent Atyáddal és a' Szent Léleckel egyenlő Istensegben uralkodni. Amen.

MAS AHOZ VALÓ

OH én édes URam Jébusom, sebesítsd megh az én szívemet, hogy a' Poeni[72]tencia tartasnac és szerelemnek könyhullatási legyenek ennékem kenyerem éjel és nappal. Teríts engemet telyeseggel magadhoz, hogy az én szívem mind öröcké lako helye légyen szent Fölsegednek, magam viselése kedves légyen

előtted: Életemnek vége oly légyen, hogy ez árnyék világhból való ki múlásom után Te sz. fölsegedet öröckon öröcké a mennyej bóldogságban dícsírhessem és magasztalhassam. Amen.

[73] *HARMADIC AHOZ VALÓ*

OH URam JÉsus Christus, elő Istennek Sz. és egyetlen egy fia: aval a' tüzes szerelemnek langjával, melyel ennyi fajdalmokat és sebeket szenvedél a' Te gyenge és ártatlan testedben: Érezd szent színed eleiben ezeket az én könnyörgésimet, és légy irgalmas nekem: megh nyomorodot szolgálódnac, és adgy örök életet nekem. Amen.

[74] *HABORUSAGINKnac és nyavalyáimknac csendesseggel szenvedéséért való IMÁDSÁGH*

VR Isten, ki a' gyarlóknac segítsége vagy, az el fárattaknac, és megh terheltetteknek nyugodalma, a' megh keseretteknek vigassága, az el hagyattaknac örzője, és Oltalmazója csak Te vagy: Te minden vigasztalásnak Istene, latod az én gyarló és gyenge vóltomat; Látod, hogy az én háborúságimat, melye[75]ket büneimmel érdemlettem, el nem hordozhatom Szent malasztod nélkül; Jól érzem e' sárbol csinált edénnek gyenge vóltát, és mint a' kis porocska elragattatic a' kerengő széltől, úgy az en erőtlensegemis megh győzetic az háborúságoktól, ha Te nem segítesz engem.

Azért aláztatossan könnyörgök szent fölsegednek, adgy én nékem oly bátorító malasztot hogy a' minémü nyavalyával ostorosz engem engedetlen fiadat, azt jó neven vegyem sz. [76] fölsegedtől tellyes hüttel, csendes szenvedéssel hordozzam a' Te ostorodat, az én életemet és akaratomat a' Te akaratodhoz szabjam mindenekben.

Megh vallom URam, hogy az én alnokságimért többet érdemlettem ennél, a' mit most szenyvedek, és hálát adoc néked, hogy nem fizetsz nékem érdemem szerint, hanem a' büntetésben is megh mutatod Atyaj irgalmasságodat, és mint fiadat kegyessen dorgálsz és ostorosz engem, hogy [77] az hizelkedő világ csalardsagitol el ne raggattassam. Légyen áldott URam mindenben a' Te neved, ki megh sebesítesz, és isméggh megh gyógyítasz, megh ostorosz és isméggh megh vigasztalsz. Óh én megh váltó Istenem, ki a' környülmétélkedésedtől foghva sz. halálodigh szántalan fájdalmat, szidalmat szenvedél, adgy ennekem oly

álhatatos szívet, hogy minden kárvallást, gyalázatot és szidalmat csendessen szenvedgyek.

Irgalmas, kegyelmes Isten, kinek könyörületessége föl[78]lyül haladgya, minden cselekedetit, adgyad, hogy a' Te szent malasztod által amaz Istenfélő Jóbnak példáját, minden háborúságinkat csendessen szenvedgyüc, mivel hogy ezeket bününc szerint szenvedgyüc, kíc a' Te töled adot békesegyet és jó szerencsét nem a' Te szolgálatozra, hanem a' mi gyönyörüségünkre fordítottuc.

URam Te látod, hogy a' mi gyarlóságúnk e' világi soc háborúságot megh nem [79] gyözheti, azért adgyad-nékünc Szent malasztodat, hogy ez által a' mi büneinkel érdemlet ostorodat békesegyel szenvedgyüc. Irgalmazz URam nekünc, és noha a' mi szüntelen vétkeink szüntelen csapásokat érdemlenek, adgyad mindazonáltal hogy életünc jobbításara, nem örok karhozatúnkra légyen ez háborúságh, a' mi Urünc Jesus CHristus által. Amen.

[80] *MINDEN NÉMÜ nyavalyainkban hasznos könyörgés*

Menybéli Hatalmas ÚR Isten, irgalmaságnac Kútfeje, melynec soha vége nincsen, ki szenvedö, kegyelmes, és hív vagy embereknek vétkeit a' Te kegyelmesegezböl megh bocsátod. Vallom azt, hogy én sok gonoszt miveltem, és Tegeedet haragra indítottalac. Ne nezzed URam [81] Isten az én nagy büneimnek számtalan voltát, hanem a' te nagy irgalmaságod szerint cselekedgyel en velem, mert én igen megh nyomorodtam és késertettem, csak Te hozzad kiáltok ne hagy el engemet, bocsásd megh az én sok büneimet a' Te Szent nevednek öröc dicsíretiért mi URünc JESVS CHristusért ki teveled, és a' Szent Léleckel a' Te boldogságodban él és uralkodic mind orocké. Amen.

[82] *AHÉTATOS IMADSÁGOK*

I.

Irgalmaságnac Ura Istene, jelentsd megh és mutasd megh én hozzám az en nagy nyomorúságomnac napján a' Te ingyen valo Atyaj nagy irgalmaságodnac kegyelmességét: mutásd megh én rajtam a' Te Isteni hatalmaságot, bölcsesegedet:

[83] Jelentsd megh hozzám a' Te jó akaratodat, hogy Te vagy mindenekben nekem Istenem, minden emberi erőnc ellent alhatsz, de Teellened senki sem álhat. Kivel mi jót akarsz cselekedni a' Te irgalmaságodnac jó voltát kivel közleni akarod senki Tégedet abba megh nem tarthat. Abrahamnac Isáknac, Jacobnac Vra Istene, tellyesítsd bé rajtam a' Te nagy igaz ígéretedet és fo[84]adásodat a' Te nagy irgalmasagod szerint. Mert lám Abrahamnac ígéretet tévél, hogy Istene leszesz és ő utánna minden maradékinac hitem által reámis néz ez ígéret. Azzalis ígеред magadat, hogy mi bünösök lévén, a' mi nyomorúságinknac napján csak hozzád folyamjünk, Téged hijúnc segítségül, megh halgatsz s-megh szabadítasz, hogy mi-is di[85]csöjtsünc Tegedet. A Te egyetlen egy fiadis a' JESUS CHRISTUS azt ígerte: hogy valamit mi Töled kérendünc, mindenket megh adsz mi nekünc. Ehöz képest énis nagy bizodalommal járúloc Te elődben, és kérlek Tégedet a' Te szerelmes Szent Fiadért a' közbenjáró CHRISTUS JESUSÉRT ahoz való nagy szerelmedért, halgass megh engemet-is az én könyör[86]gésemben. Ad megh a' te jó akaratod szerint, a' mit Töled kívánoc, hogy tellyes életemben dicsöithesselek Tégedet, csak Te néked szolgállyac mindenekben, ki Atya, Fiú, Szent Lélek, Szent Háromsággh Egy Bizony Isten vagy az örök bölodogsággh-ban, az hová engemet várandó vagy holot el fogyhatatlan jót adsz. Amen.

II.

[87] Idvözsegnek Istene mindeneknec előtte add megh az én lelkemnek idvözsegét, büneimnek bocsánattyát, a' Te dicsöseges Sz. Lelkednek ajandékát, ki én tölem el ne távozzék, legyen velem: Légyen nékem segítségem minden oránkint mind halálomnac orájaiglan, és jelesben halálomnac óráján, vezérellyen, igazgasson, oktasson és tanítson; Mind [88] lelki és testi dólgoiban indítson en bennem oly indulatokat, kíc mindeneknek előtte legyenek a' Te Sz. nevednek dicsíretire tisztetegére Fölsegednek kedve és parancsolattya szerint annak utanna lelkemnek idvözsegére, egyebeknek epületekre, azonkívvöl mindeneket el tavoztass én tölem. Amen.

III.

Oh én Idvözsegem[89]nek erös kösziklája JESUS CHRISTUS, élő Istennek Sz. fia, kin az en idvözsegem fundáltatott, Ki el romólhatatlan kö vagy ne távozzál el

tölem nagy nyomoruságomban, szükségemnek és keserüségemnek idején, az én reám bocsáttot nagy romlásnac, veszedelemnek, nagy próbáknac és nagy kísérteteknek idején, és korán az én sok külömbkülömbfele bántásimnac lelki és testi [90] haborúimnac idején: légy Te én velem, maradj Te én velem: légy Te én velem én Segítségem bizodalomom Gyámolom, biztatóm, bátorítóm: vigasztalója az én keserves bánatos szomorú megh sebhét, megh epett szívemnek lelkemnek mindenféle bánatiból, szomorúságiból, kísértetiből, röttegéséből, félelmiből. Légy Te nagy Kegyelmes, Irgalmas Gondviselő Istenem [91] és Atyám mindenkoron mindenekből minden ellenségi ellen a' Te dicsőseges Szent nevednek öröcké való dicsíretiért. Amen.

IV

Atyám Atyám én Istenem, tudom hogy bünöm szerint haraguttál én reám, cselekedéd ezeket én velem büneim szerint, bocsáttad a' Te röttenetes kemény haragodat, kemény boszúálló büntető ostrom[92]dat, mert minden büntetésedet megh érdemlettem, sött nem ezt, hanem nagyobbakat. Mert hálaadatlan voltam a' Te jó vóltodról: úgy nem dicsírtelek, úgy nem böcsültelek, az én nyomoruságomban segítségül úgy nem hittalac, úgy nem attam hálákot az én velem való sok jótéteménidről, hozzám való nagy irgalmaságodról, es sok külömbkülömbfele ajándékidről a' mint Te Sz. Föl[93]segéd én tölem kívánta volna; de ne nézd az én hálaadatlan vóltomat, tekíntsd megh a' Te egyetlen egy Szent fiadat, ki én erőttém a' magos Keresztfán kint és halált szenvedet, az elegendő áldozatot megh atta. Azert az én szabadulásomért, bocsásd megh ennékem minden büneimet végy engemet a' Te jó kedvedben. Légy énnékem Kegyelmes, Irgalmas gondviselő Istenem, gondviselő Kegyelmes Atyám, a' Te szerelmes Sz. fiadért; az [94] megh váltó Idvözítő JÉBUS Christusért, Amen.

V.

Nyomorúltaknac, árváknac Istene, azockal egygyütt énnékemis Gondviselő Istenem és Atyám, ne haragudgyál véghe nélkül én reám. Ne úny megh, ne utály megh engemet az én nagy büneimért. Ne tavozzál el tölem, ne feletkezzél el rólam, ne vess el engemet a' Te Kegyelmes irgalmas szemeid és a' te színed elöl, ne nézd az én nagy [95] vétkeimet és büneimet, kikkel életemben megh bantottalac s-mégis bantolac minden óránként és szempillantásban, mert

tudom, hogy bűnös vagyok, bűnben fogantattam és születtettem, bűnben vagyok minden óránként és szempillantásban, énnékem ennen magamtól soha semmi jóra való elégsegem nem lehet, csak ki a' Te Szent Lelkednek vezérléséből vagy, de kérlek Tegedet, ne cselekedgyél én velem, a' mint az én [96] bűneim erdemlenek, hanem a' Te nagy irgalmaságod szerint mely e' világnac bűneit föllyül haladgya, kegyelmezz megh irgalmazz immáron énnékem, a' Te veghetetelen öröcké való nagy irgalmaságod szerint, elégedgyél megh immár az én nagy romlásommal, kit ez ideigh szenvedtem, vess veget abban. Emléközzél megh rólam a' Te Szent Országodban, Tekints reám a' Te kegyelmes, irgalmas [97] szemekkel, látogass megh kegyelmes ajándékkal, melyek nélkül szükölködöm, úgy, ha Te előtted kellemetesek, tudod azok melyek, mert tudom nyilván vadnac te nálad. Add megh a' Te szerelmes Szent fiadért az UR JESUS CHRISTUSÉRT, Amen.

BÜNNEK BOCSÁnattyáért való szép Könyörgés.

[98] VRam JÉsus Christus, én szívemnek kívánsága, és lelkemnek nyugalma. Könyörgök Tenéked a' Te szentseges sebeidnek fájdalmáért, a' Te drágalátos sz. vérednek ki ontasáért, és a' Te idvözseges kínszenvedésednek és halálodnac érdemeért. Könyörűly én rajtam és légy irgalmas én nékem szegény bűnösnek.

OH kegyes Isten a' Te kegyelmesegetért kérlek te[99]gedet, hogy a' Te haragodban és búsulásodban megh ne fedgy és ne kárhoztass engemet ki a' Próféta által mondottal: Nem akarom a' bűnösnek halálát, hanem hogy megh térjen és éllyen. OH öröcké és egyedül való Idvözítő Te néked alázatossan könyörgök, hajts kegyelmessen hozzám magadat, és énis alázatossan te hozzád térek. Mi haszon vagy az én véremben, ha [100] alászálloc a' pusztaságnac vermében? Mert az örök kínban valóc nem dícsírnek Teget, sem a' kíc nyakra före omolnac a' pokólban: Hanem a kíc Te nálad élnek, és a mennyei bódogságban lakoznac. Adgyad Uram a' Te Sz. Lelkedet: annak okáért bocsásd megh Uram énnékem az én bűneimet és tarts megh engemet kegyelmes Isten, hogy Tége[101]det a' Te választottiddal egyetemben, a' Te Országodban dícsírhesselek és magasztalhasalac mind öröckön öröcké, amen.

II.

Vétkeztünk a' mi Atyáinckal, hamissan cselekedtünk, és gonozságot töttünk. URAM Isten, ki örülsz a' bünösnek el nem veszésén, hanem megh térésén és életén. Könyörgünc azért, hogy a' megh [102] érdemlet ostorokat ved el rólúnc és irgalmazz mi-nékünc. Ne meny URam Isten ítéletben a' te szolgáliddal, mert úgy senki Te előtted megh nem igazúl, a' mi Idvözítő es Közben-járó URúnc JÉsus CHRistusért: Ki Te veled és a' Szent Lelekkel él és uralkodic mind öröcken öröcké, amen.

III

Segíts minket mi [103] URúnc Istenünc, irgalmaz nékünc, a' Te dicsőseges nevedért; Mindenható UR Isten, halgass megh a mi könyörgésünket, hogy a' Te Szent Lelkednek ajándékával, mindenek Teneked tiszta szívből szolgálhassonac a' Te parancsolatid szerint, a' Te Sz. nevednek dicsíretire és a' mi lelkünknek idvözsegére, amen.

IV.

[104] En édes Megh-váltó Kegyelmes Irgalmas URam JÉsusOM, én e' világon minden teremtetett állatnál legh bünösseb ember könyörgöc Sz. fölsegednek nagy alázatos törödelmeseggel az én szívemnek melységéből a' Te keserves haláloedért sz. vérednek ki hullásáért a' Te sz. szemeidnek süro könyhullatasáért, azért a' mélyseges szent sebedért, [105] ki a' nagy nehéz keresztfa alatt föl tört, mikor a' Te Sz. válladon vitted. Azért a' nagy szánakodásért, a' melyet a' Te szentseges szívedben érzettél, mikoron a' Te szentseges szerelmes tisztaságos Anyádot látád, hogy Tegedet a Cálvariáígh kísírt szívének sok fájdalmas sebei-vel. Azért a' nagy keserüségért melyet a' Te lelkedben érzettél, mikor Pilátus a' pálczát eltör[106]te, s-a' Sentiát ki mondta, hogy Te én URam Jésusom az én sok büneimért ártatlan szörnyü halállal megh hally.

Kérem Szent fölsegedet hogy nagy irgalmaságod szerint bocsásd megh ennékem az én számlálhatatlan sok iszonyú vétkeimet. És ne vess el a' Te sz. színed elöl engem, hanem cselekedgyél a' Te nagy irgalmaságodból irgalmasson én velem és megh se emlékezzél az en vétkeim[107]ről. Halálom óráján penigh Édes URam JÉsusOM ne hadgy el, hanem végy hozzád engem. Ne hadgy URam Isten semmi kísértetet látnom, hogy attól az én lelkem megh ne

rötteyen, hanem inkább bíztasson a' Te Sz. Lelked, eszemben juttatván, hogy a' Testi haláloddal megh váltottál engem az örök kárhozattól megh szabadítottál. Adgy UR Isten nékem föl ger[108]jedet igaz, tiszta szeretetet hozzád és a' Te szent akaratodnac bé tellyesítésére, hogy Töled se élet, se halál, sem semmi teremtett álat Te töled el ne vonnyon, se bünre ne vigyen, hanem vegigh a' jóban megh maradgyac. Kit engedgy a' Te sz. vérednek hullásáért és keserves halálodnac sok érdeme-ert. Amen.

PSAL. CXXX.

[109] *MELYBŐL AZ HÍV Ember aꝯ ö büneinec röttegéséből kéri Istentől büneinec bocsánatyát.*

Nagy röttegésimből kiáltok én most Te hozzád ÚR Isten, halgasd megh kiáltásomat, kérlek, hogy énnékem megh irgalmazz. Mert ha a' mi büneinket eszedben tartándod, senki Te előtted megh nem maradhat: mert csak Te nálad vagy az irgalmasságh [110] nem érdemünkben. Ezért minden Téged féllyen és dicsírjen, hogy minket irgalmaságodból idvözíttesz.

Ezért én az Istenben bízom nem az én érdemeimben, az én szívem reá néz az ö irgalmaságára, melyben vagy nékem nagy vigasztalásom az ördög és az én büneim ellen. Ezért vártalac hajnaltól fogva estigh, a' Te hüv beszédedben reménlettem, melyben büneimnek [111] bocsánattyát ingyen reménlem. Továbbá, miképpen hogy mi bennünc nincsen semmi egyéb bünnél: azon képen te nálad vagy az irgalmaság és bévseges valtság, ki az Isráelt megh szabadítod mindennémü büneiből. Azért mikor a' mi büneink minket megh röttentnek, akkor vessüc szemeinket a' mi büneinkről a' jó Istennek nagy irgalmaságára, melyet nekünc CHRI[112]stusért ingyen ígér, és abban bízunk. Amen.

PSALMUSBÓL VALÓ Imádságh

Halgasd megh az én Te hozzád való kiáltásomat én igaz tévő Istenem, vigasztaly megh engemet a' Te Sz. Lelkednek vigasztalásával minden keserüségben, könyörüly én rajtam, és halgasd megh az én [113] imadságomat. Ne hadd URam megh gyaláznai a' te dicsősegedet az emberi hívságh miat, söt mutasd megh mindeneknek előtte, mely csudálatosképen igazgatod a' Te

szentidet, mégis az én az emberi okosság a' megh szabadulásnak sem módját nem gondolhatta, mindenkor megh halgatod, és soha nem hagyod őket a' bűnben. Világosítsd megh én rajtamis a' te [114] színedet, hogy esmérjelek megh Tégedet a' Te lelkednek általa mint kegyelmes Atyámat és minden idő szerint való dőlgeknek megh utálasával vigasztaljam most és mindenkoron, és az örökre valókról gondolkodván, adgy ennékem, ki csak egyedül Te magadtól lehet, igaz békeseget, erős reméneget, és Te benned örökre való bátorságos megh maradást, a' mi URÚnk Jesus [115] CHRİstusnak általa, ki Te veled és a' Szent Léleccel él és uralkodik mind örökre örökre, amen.

MÁS

VRAM, a' Te kegyelmes szemeiddel tekints reám és ne ostorozz az én érdemem szerint hanem a' Te nagy irgalmaságod szerint cselekedgyél velem jót, és ments megh engemet e' mostani nyomorúságtól: mert nincsen egészség az én [116] testemben a' Te haragodért sem nincsen békeség az én tetememben az én bűneimért. Mert az én hamiságim fölyül halatták az én fejemet, és mint egy nehéz tereh ream nehezettek erőm fölöt, megh rothattak, és megh senyvedtek az én sebeim, le horgattam, és igen megh nyomatattam minden nap szomorúan járok, mert nincsen egészség az én testemben. Azért Te Uram [117] tégy jól a' Te szolgálóddal és szolgálóddal, és a' Te régi irgalmaságoddal legy én velem. Amen.

AZ ISTENNEK SZ. FIÁHOZ VALÓ ALÁZATOS ÉS ÁBÉTATOS KÖNYÖRGÉS

OH VRAM Jésus CHRİstus élő Istennek Szent Fia, ki mi érottunc a' magos Keresztfán megh halál, és az halált megh [118] gyözvén ismég harmadnapon Isteni hatalmaságodból dicsősegessen föl támadtál ki élsz és uralkodol az Atya Istennek jobján hogy az embereknek életet adnál, és azt mondod: Jertek hozzám minnyájan, kic megh vattok terhelvén, és én megh könnyebítlek titeket. Annakokáért könyörgök alázatos szível Te sz. fölsegednek, hogy könyörülj én rajtam s-légy, kegyelmes és irgalmas én [119] nékem bűnösnek, és halgass megh engemet méltatlan szolgálót. Miképen a' szegény nyomorult Cananaea béli Aszonyiállatot megh halgattad, és rajta könyörültél: azonképen légy érotttem Szó szólló és esedező a' Te Szent Atyád elöt és szentely megh engemet s-ajándékozz a' Te Szent Lelkoddal, miképen fogadást töttél mondván: El nem

hadlac Titeket árvákat, de hozzátok jövök és [120] megh vigasztallac. Azért erre a' te fogadásodra támaszkodván Te hozzád foházkodom a' Te parancsolatid szerint, és Tégedet kérlek, légy nekem segítségül, és engemet minden cselekedetemben és útaimban igazgass és vezérelly a' Te Szent Lelkeddel egész életemben az örök életre, mind öröckön öröcké, amen.

HÁBORUSÁGNAC ide[121]jén való abetatos Könyörgés

Igaz Bíró Jésum Christus, ki vagy Királyoknac Királya, és Uraknac URA és Bíráknac Birája. Ki az Atyával es Sz. Léleckel földnek és mennec vagy Bírája méltóztassál URam az én könyörgésemet bé fogadni és megh halgatni.

Te meny-orzághból alá szálál Szüz Máriánac áldot méhében, onnét vévél igaz emberi testet föl [122] tennen magadra, megh látogattad e' világot, a' Te teremtet fiaidot, megh váltottál a' Te sz. véreddel minnyájúnkat. Én Istenem kérlek Tégedet a' te sz. szenvedésedért és véred hullásáért, hogy e' mái napon és életemnek minden idejében halálom orájaiglan örízz és oltalmaz megh hogy el ne veszzek, röttenetes ítélettel és veszedelemmel: légyen én velem min-[123]denkoron a' Te sz. eröd es óltalmad, hogy az én lelkemet megh ne háborítsa az én lelki és testi ellensegemnek ostromlása, az én testemis megh ne csalattassék csalárdságnac törétől. A te hatalmas kezeiddel, melyel megh törtöd a' Pokólnak ajtait, törd megh URam az én lelki és testi ellensegimetis és az ő alnokságokatis, melyel megh akarnac az én szívem[124]nek ösvényét.

Szégyenültessenek megh minnyájan, és senyvedgyenek megh kíc engemet akarnac elveszteni. Legyen ő nékic az önnön magok romlására az ő csalárdságoknac hálójok jó és Kegyelmes Jésum, ne hagy el engemet, mert Te benned bízom és csak Te hozzád kiáltok. Ennékem irgalmaság keresőnek adgy vigasztalást, hogy az én ellen[125]segim ne támadgyonac az én gyalázatomra. URam légy Te ennékem az én lelki és testi ellensegim ellen Pajsom és Óltalmom, Gyámolom, hogy a' Te sz. oltamaddal álhassac ellenek mindenkor az engem gyülölöknek és rágalmazóknac. Ezeket Te URam Isten megh gyözzvén, sz. és nagy hatalmaddal, ő ellenek maradhassac megh a' Te szolgálá[126]todba mind öröcké, a' Te szent szenvedésednek és szent keresztednek jegyei erősítsenek megh engemet az én ött érzékensegimben mostan és mindenkoron, a' Te hatalmas diadalmas zászlóddal tégy gyözedelmessé engemet-is.

ÚR Isten bocsásd alá a' magas menyországból a' Te megh világosító Szent Lelkedet, hogy az ő fényesegével és sz. vigasztalásával világosítsa megh az én belső és külső taná[127]csimat, hogy az engem gyűlölőknek az ő gyűlölsegeket távoztassa el tőlem meszőre.

Könyörűly rajtam ÚR JESUS CHRISTUSOM, élő Istennek Szent Fia, Angyaloknak aldot Szent URA. Emlékezzél megh én rólam, az en sok szüksegemnek idején, és segély megh engemet az én világi nyomorúságimnac és halálomnac óráján. Lám Te benned bízom URAM Isten ne hadgy megh szégye[128]nülmem ígéreted szerint:

URam Isten szegény bűnös népeknek Kegyelmes Királya. URam, légy Te ennékem igaz bocsánatnac és az öröc életnek megh adója.

Oh Atya ÚR Isten, Szent Fiú ÚR Isten. Boldogh Sz. Lélek UR Isten, ki mindenkor egy Istennek s-egy ÚRnac mondatol: Légyen neked hatalmasság és öröcké való dicsíret és hálaadás mostantól fogván mind [129] öröcké Ur Isten, úgy légyen. Amen.

MAS

JÖVEL URAM JÉSVS CHRISTVS, minden keseredet szíveknek vigasztalója, iszonyú fájdalmas sebeinknek gyógyító Orvosa, hól vagy, s-hová késtél el? Az én nagy terhemnek megh könnyebítésére, és az én keserves háboruimnac le szállítására, erzem a' Te illatodat, de nem láthatom irgalmadat. Mi[130]ért vontad megh magadat Tőlem bűnösöd-től. Ha az én bűneim idegenítették el tőlem a' Te kegyelmedet; jól tudom URam, mértékben vetvén vétkeimet, nem de irgalmad nyomjaé megh? s-föllyül nem halladgya-é megh az én bűneimet? Bizony nem illic néked erős Oriás lévén én velem kisdéd férgesekével viaskodnod, és az én nyomorúságimban én tolem megh vonnod [131] magadot. Megh kereslek URam Tégedet valahón léssesz, az én bűneimnek sokaságos vóltával, mert én azokból való könnyebülést és szabadulást sohúl nem tanálok senkinél, hanem csak Te nálad Édes URam Jesus CHRISTUSOM. Vigasztalást sem vehetek egyébtől, hanem csak Te tőled URam. Látván magad-is, hogy nincs senkihöz egyebhöz folyamodnom [132] hanem csak Te hozzád én Idvözítő Vigasztaló ÚR JESUS CHRISTUSOM köll futnom, miért nem jelenel megh ennékem az én keserves szomorúságimban? és miért nem segítesz megh engemet a' Te nagy

irgalmaságodban? és miért nem emeled le az én vallaimról az én nagy bűnös terheimet? Oly kegyetlen vagy-é Uram, hogy Te megh nem szánsz engemet nyomorúlt férgedet? Es [133] hogy én Te fiad lévén, Te magad lennél gyilkosom. Tudom URam, ha egy kis ideigh el hadsz-is, de nem öröcké hadsz el. Uram, én az én erős hitemmel megh foglak tégedet, el sem bocsátlac mind addigh, mígh megh nem halgatz engemet URam, és míg kedvessen bé nem töltöd az én kívánságimat, es kéresimet melyeket mostan Te elodbe ontok és terjesztek. Te magad parancsoltad URam [134] hogy a' kic megh terheltettenec és megh nehezítettenec a' bűnöknek terhe mia, hogy csac egyedül Te hozzád Édes Uram JÉsus CHRISTUSOM járúlyonac, és Te megh könnyebítéd és megh szabadítod őket, a' nagy és súllyos bűnnek terhe allól, hogy ökis dicsöithessenek Tégedet érötte mind öröcké. OH én édes Uram JESUS CHRISTUSOM, sok tereh rakodot én reamis, mely engemet igen [135] megh nyomasztot, kintelen vagyok URam véle, hogy hozzád fussak és járúlyac az én nagy szükségemne idején, hogy le vegyed rolam az én sok és nagy terhemet es nyavalyaimat, kiért én is mind öröcké dicsírhesselek Tégedet. Nem úntatlac URam sok szóval, mert tudom minden lelki és testi szükségim előtted vadnac nyilvánban hogy nem mint én elöttem is vólnánac. [136] Nem csak a' jelen valók, de mégh a' jövendökis azt jól tudom. Kérlek Tégedet én édes URam JÉsusOM a' Te keserves szent halálodért, könyörüly rajtam szegény nyomorúlt bűnös férgeden a' Te drágalátos szent vérednek ki ontásáért. Ne hagy engemet e' gonoz világnac, az ő sok és nagy háborúi között, kiben az én bűneimért veszödém, Te töled el szakad[137]nom. Adgy erős békeseges türést igaz hitet és Sz. Lelkedet, igaz és erős reméneget, hogy az ördögh semmi módon megh ne csúfólhasson engemet az ő tagjai által.

A' Te Isteni sz. erödet énbennem erősítsd megh a' te Szent hatalmaddal most és mindenkoron, hogy az ő hamisságival életemen ne vehessen eröt semmimódon és semmiben ne ártthasson énnékem. Noha Uram [138] az ő dühös csalárdsága, mind jó kedvemtől, jó híremtől és nevementől megh vont ideigh, nem gondolok én azockal, semmitis, mert nem Istenim azok énnékem, és nem segíthetnek énnékem semmit-is azok, és Te töledis nem vonhatnac el engemet semmiképen. Hiszem csak Te légy én velem edes URam JÉsusOM, a' Te nagy kegyelmes irgalmaságod által, megh adhatod énné[139]kem mind ezeket a' Te jó vóltodból, megh tanálom én azokat, kiktől az én gonoz

ellensegim az ördögh s-e-világh megh fosztott haragodból. Megh adhatod Uram ismét mind a' jó kedvet mind az erőt, mind a' jó hírnevet-is: mert 'Te vagy minden jóknac kútfeje, s-'Te belöled származic minden jónk. Amen.

MÁS

Jövel én édes megh vál[140]tóm JÉBUS CHRISTUSOM, dúgd bé, záróld bé az én ellensegimnek az ö hamis ajakokat: fogd megh az ö nyelveket az önnön magoc orczájok pirulására, s-megh szégyenülésére. Rontsd megh az ö álnokságokat, és hazugságokat a' Te dicsőseges igazságoddal. Törd megh kevélységeket fölseges hatalmaságoddal, a' földnek színére, nyomtak le káromlásokkal. Jövel [141] emely föl irgalmaságoddal. Vegy hozzád bocsássad megh az én büneimet kiket egy csomóban kötvén igaz hitem által ím elődben teszem, vesd a' tengernek az ö mélységes fenekében őket, helt tanálhatsz Te nékiek hová vessed őket. Sok ezer Talentommal bevelkedő Fejedelem az én fillérekémre szomjúhoztál-é, azon kapsz-é, s-a' forogé előtted? nem vagy tudom oly fösvény, hogy Te néked sok lévén, az én [142] kevesemet el vonyad tölem, s-Rabságra vess érette. Elégedgyél megh a' Te nagy irgalmasságoddal, közöld én velemis, mert töb jót tehetsz te én velem a' Te sok jószágodból, hogy nem mint én kedveskedhetném Te néked az én nyomorúságomból, többet bocsáthatsz megh ennékem hogy nem én véthetnék Te néked: nagyob a' Te irgalmaságod, hogy nem az én büneim: béveb a' Te igasságod, szüköb [143] az én hamisságom. Ved ki azért az én szívemet a' siralomnac s-keserüsegnek setét barlangjából, a vigasagnac világos mezejére: megh vettet e' világ, hátra hattanac mindenek, csak a' te szeretetedre marattam: utállyon s-megh vessen bátor minden, csak Te légy velem, s-'Te vigasztaly megh elégszem véle. Tellyes életemben indúly el előttem légy Vezérem járjak utánad mind[144]addigh, míglen mutass bé Szent Atyádnac nagy örömmel mondván: Imé az el veszet juhót megh kerestem, és bé hoztam az akólbán, hogy nyugodalma lehessen velünc: Holott dícsírhesselek Szent Atyáddal Szent Lelkettel Egy Igaz Istensegben lévén öröckön öröcke, Amen.

MÁS ÁHÉTATOS Imádság

Oh artatlan sz. ha[145]lála JÓ UR Istennek, az ö ártatlan sz. fogsága. Artatlan vólt Uram a' Te sz. foghságod: örízz és óltalmaz meg engemet e' máj napon

és időmnek minden korán mindennemű fogságtól. Oh ártatlan sz. halála Jó ÚR Istennek: Ártatlan volt URam a' Te ártatlan keserves kínszenvedésed: De kérlek és imádlac én Téged a' Te ártatlan kínszenvedésedért őrizz megh, óltalmaz megh [146] engemet e' máj napon, és időmnek mindenkorán, minden keserves kínszenvedésektől. Oh ártatlan sz. halála Jó ÚR Istennek, az ő ártatlan sz. vére hullásának az ő érdeme! De kérlek és imádlac én Tégedet, a' Te ártatlan sz. vérednek hullásáért, hogy a' Te ártatlan sz. véred hullásának érdeméjért, őrizz és óltalmaz megh engemet e' máj napon és mindenkoron mindennemű vérhul[147]lástól. Oh ártatlan sz. halála Jó ÚR Istennek, az ő ártatlan sz. sebei. Ártatlanok voltanac URam a' Te sz. sebeid. De kérlek és imádlac Téged a' Te ártatlan sz. sebeidert, hogy őrizz és óltalmaz megh engem e máj napon és mindenkoron mindennemű sebektől. Oh ártatlan sz. halála Jó UR Istennek az ő artatlan sz. halala: artatlan volt URam a' Te [148] sz. halálod. De kérlek és imádlac én Tégedet a' Te sz. halálodért, őrizz és oltalmaz megh engemet e' máj napon és időmnek mindenkorán, mindennemű haláltól. Amen.

MÁS IGEN SZÉP

Az én lelkemnek keserűségében szóllok Te néked ÚR Isten, és minden nyomorúságimról vallást tészek [149] előtted. Betegh vagyok, a soc nyomorúságghban el fogyatkozot az en életem, a' csontaim mint egy sotóban megh törötttetenek. Hozzád folyamodom, hozzád futoc azért Orvoshoz: ÚR Isten gyógyíts megh, és megh gyógyúloc: tarts megh és megh tartva lések: és mivel hogy benned bíztam megh ne szégyenültessem. Ki vagyok URam ki ellen bízvást szóloc Te néked? Bűnös vagyoc, bűnben fogantattam [150] bűnben születtem és nevedtem föl, megh senyvedet dogh rothadasnac edénye, férgeknek eledele. Micsoda nagy győzedelmed, ha diadalmaddal győzendesz megh engem, ki erőtlentb vagyoc Te náladnál, a' szelektől ide s-tova hányattatot nád szál? Irgalmaz énnékem, és a' ganejből emely föl nyomorúttat. Ha teczik URam nyilván szóllok: nem illic, hogy fuss én tölem; de hozzád folya[151]modom, mert te vagy az én Istenem: a' Te tested az én testemből való és a' Te csontaid az én csontaimból: a' Te Szent Atyádnac jobjaról le szálván az én emberségemhöz hasonlítottál, Isten lévén emberré löl: melyet miért cselekedtél egyébert, ha nem hogy nagy bizodalommal Te hozzád futnanc mint Atyánkfiá-

hoz, és hogy a' Te irgalmasságodat és Istenségedet velünc közlenéd. Kely föl an[152]nakokaért UR Isten segíts megh, kely föl, és ne vess el előled mind öröcké. Amen.

MÁS

URAM JESUS CHRISTUS könyörűly rajtam szegény bünös férgeden, mert nincsen az égh alat más név a' ki által idvözülhessek hanem csak a' JESUS név által; mely a' Te sz. neved légyen én velem JÉSUS mikor [153] bünben esem. Légy envelem JESUS mikor hozzádtérek. Légy velem JESUS mikor vígyázoc. Légy velem JESUS mikor aluszom. Légy velem JESUS mikor szerencsétlenségben és nyomorúságban vagyoc. Légy velem Jésumom, mikor betegh vagyoc: Légy velem Jésum, mikor egészseghben vagyok. Légy velem édes JÉSUSOM, mikor az ördögh a' gonosz világh és a' test kísérget enge[154]met. Légy velem JESUS az én tellyes életemben: légy velem JESUS kiváltképen mikor az halállal tusakodom. Legy velem JESUS mikor e' világból ki múloc. Légy velem JÉSUS az ítéletkor. Legy velem JESUS az öröcké való dicsöseghben.

OH elegendő kazdaghságh JESUS CHRISTUS és szünetlen való gyönyörűsege azoknac a' kíc Téged igaz hitből és szívből szeretnek: [155] mikor velem vagy, ackor mindenem vagyon, és mindenekkel bévelkedem, és Te kívülted semmim nincsen: Es mi haszna az én lelkemnek abban, ha szintén az egész világh mind övé vólna és Te ÚR JESUSOM nem vólnál enyim, karhozatot nyernék. Azert kérlek Tégedet ezt a' Te idvöseges sz. nevedet URAM JESUS CHRISTUSOM írd bé a' Te sz. véreddel az én szívemben, hogy öröcké szí[156]vemben maradgyon. Te légy én URam és JESUSOM ennékem mind megh váltóm, Idvözítóm, és öröcké való bóldogságom, és örömem mind öröcké. Amen.

A' KERESZTNEC elő számlálása, és mindent békével el szenyvedésért való könyörges

Mutasd megh URAM ennékem az én életemnek végét, és add tuttom[157]ra az én napjaimnac számát. Nemde rövid időn nem végesztetiké az én életem, és annac napjainac kicsínsege?

Mert el unta lelkem az én életemet: mert micsoda élet az, az hól szüneti nincsen a' nyomorúságoknak, az hól mindenkinek rakvák megvetet töröckel és ellensegeckel?

Egyik próba aligh távozhatic el, a' másic mingyárt ott éri: de még az elébbi sem mult el, és legh ottan rementelenül más többec érkezec.

[158] Segíts meg azert engem én URam Istenem, mert az én ellensegim meg környékeztéc az én lelkemet, innét testem, onnét az ördögh, amonnan e' világh ál, erőszakot tésznek keresvén lelkemet. Testemtől él nem álhatoc, el sem taszíthatom, mert hozzám vagyon köttetvén, meg ölnöm nem szabad, táplálnom köl, midön ötet hizlalom, ellensegemet magam ellen éltetem.

Az világh minden felől bé palánkol engemet, és testem[159]nec ötféle ablakin, úgy mint: látáson, halláson, kóstoláson, szagláson, és tapasztaláson, az ő nyilaival sebesít engemet: de ugyan azon ablakokon az halál-is bé futamodic az én lelkembe: az ördöget nem láthatom, ő töle annyival kevesebbet óltalmazkodhatom, meg vontá iyét idegével és abba vetette nyilat, hogy hírtelen meg sebesíthessen engemet, beszélget hogy el röjtse törét, ezt mondván: Ki láthatna meg ezeket, és [160] ki venné eszébe? Valahová térülöc, semmi bátorságh nincsen; a' Test súgh fülembe lágyságot, a' világh hívságot, az ördögh keserüsegét; e' világh világi negédessegekről, föl fuvalkodságokról, nagyra vágyásról, az ördögh penigh izgat haragra, gonozra, és lelkemben szomorúsára. Imé az hitetlenec, és a' meg ejtök velem vadnac Uram, és a' merges Scorpióckal vagyon la[161]kásom. Jaj ennékem, mert az én lakásom igen mesze esék, idegen nemzetsegh közé juta meg maradásom, sok ideigh más hajlekában vólt lakása az én lelkemnek és ilyen kegyetlen vóltomban semmit magamban nem találóc, a' mihöz köllene bíznom, mert én szívem héaba való bújdosó, és alhatatlan, minden meg ingonál ingób, szamtalan felé vonyatic: ide-s-tova szám[162]talan felé futoss, és midön idestova bujdosic, sohúlt nyugodalmat nem találhat: Mert miképen a' malom eresztetvén hamarsághgal fút, és semmit meg nem vét, de valamit reá öntenec meg örlí: ha penigh semmit nem öntenek reá, magát emészti meg; Igy az én szívem mindenkör mozgásban vagyon, és soha nyugodalma nincsen: keserves gondolat szomorí[163]tya, tisztatalanságh undokítya, hiában valóság nyughatatlankodtattya, és fárasztya ötet, midön jövendő örömet meg gondollya, sem a' Te segítsegedet nem keresi, a' mennyei dólgoznak szerelmétől el-távozc, és földieknek szeretetiben foglaltatic: midön penigh ki

fejtí azokból magát, ezekben elegyedic, hívságh foglallya el ötet, nyughatatlan-ságh hordozza, a' go[164]noz kívánságh édesgeti, a' gyönyörüseghe hitegeti, a' bujaságh förtezteti, az irigysegh satollya, az haragh haboríttya, a' szomorúságh keményképen gyötri, és így mindenképen nyomorúttúl mindenféle vétkebben, be burítottic, néha csak akarmi semmire kellő dologbanis nagy kísérteti támad.

Én boldogtalan ember kicsoda szabadít megh en[165]gemet az halálhoz közölyttetet testtől? En-nékem Uram, mindezekben el köl esnem, ha Te segítseggel melettem nem léssesz. Könyörüly azért URam, könyörüly én rajtam, és ments ki a' sarból engemet, hogy oda ne merüllyek, se ne maradgyac ennyire el vetettet, szabadítsd megh én Istenem az én ellenségimtől és azoktól kíc gyü[166]lölnek engemet; mert el hatalmaztanac én rajtam; De Te URam szabadíts megh a' vadászoknac töréből, karomkodó nyelvektől, hogy vallást tegyünc rólad ezt mondvan: Aldot az UR Isten, a' ki nem adot minket az el szaggatasra az ő fogoknac: a' mi lelkünc megh menekedet, mint a' madárka, a' vadászoknac törétől; a' tör el rontattatot mi penigh megh [167] szabadúttünc Te általad URam mind öröcké aldandó Isten, Sz. Fiaddal, és Sz. Lelkeddel. Amen.

Örök Mindenható Kegyelmes Úr Isten, mennek földnek Teremtője a' mi URúnc Jésus CHRistusnac szerelmes Sz. Atya; halákot adúnc mi Te Sz. fölsegednek, mindennémü [168] hozzánc való kegyelmes jó voltodért, hogy minket e' világra a' Te személyedre teremtettél, föl tartottál, neveltél és megh váltottál a' Te Sz. fiadnac halálával a pokólbéli ördöghnac hatalmaságából, és annak fölötte hogy, minket ez éjelis (*estvekedígh*) (*e' naponis*) megh öríztél és megh tartottál, minden némü lelki és testi veszedelmektől, hogy egézseg[169]gel és békeséggel hoztál ez máj napra, legyen hála Te szent Istenségednek, Te szent fölsegednek, kezében ajánlyuc ez éjelis (*e' naponis*) a' mi lelkünc testünc, minden ajandékiddal egyetemben.

Könyörgünc Te sz. fölsegedne, bocsásd megh a mi büneinket és örízz megh ellened való bünben eséstől: adgyad a' Te Sz. Lelkedet, hogy e' máj na[170]ponis (*éjelis*) és minden időben élhessünc Te Sz. nevednek tisztességére, lelküncne idvösegeére, felebarátünc epületire; Örízz megh lelki testi veszedelemtől; a' pókólbéli ördöghnac minden csalárdságotól, gonoz emberek gonoz szandékoktól, dögh haláltól, hirtelen haláltól, minden nyomorúságoktól, két-

ségben eséstől és kárvallásoktól. [U]gy tegy mi velünc kegyelmes Istenünc a' Te áldot szerelmes Sz. fiadért Urunc Jesus Christusért. Amen.

[171] Irgalmas örök ÚR Isten, ne büntess engem a' Te haragodban és ne pörölly én velem Te szolgáddal, hanem légy kegyelmes nékem, es bocsásd megh az én bűneimet.

Ram gonoszúl cselekedtem előtted, és mesze el tértem volt előtted, de téry ismét hozzám kegyes Atyám a' Te Szent neve[172]dért: ne emlékezzél megh az én iffiuságomnac vétkeiről, hanem inkább a' Te kegyelmeségedről, mely öröktől fogván vagyon, mert jó es igaz vagy, és azért tanítod a' bűnösöket a' Te útaidra, hogy megtérven Te hozzád, esmérjenec Tégedet igaz Istent, es a' kit bocsátál az UR Jésum CHristust. Ram [173] adgy értelmet énnékem, és igazgass engem igazságodban ne számlálly engem az el kárhoztac közibe, mert nem dicsírnek azok Tégedet, kíc vadnac pokólban, de söt idvözits engemet, a' CHristus Jésumnac kegyelme által, és en mind öröcké dicsírlec Tégedet én Kegyelmes Atyám. Amen.

[174] *Ez Világból, Boldogh Kimulasunkert Való, abétatos Könyörges*²⁰

OH mindenható, öröken valo irgalmas es könyörülő Vr Isten emberi nemzertert megh feszéttetet *JESVS Christusnak* szent Attya, kerünk tegedet az te egyetlen szent *Fiadnak* sebeiert, gyo[175]gyecz megh mai napon lelkünknek minden sebeit, es oltalmaz megh minket kegyelmessen, ma, es életünknek minden napjaiban, halálos büntöl, minden utálatossághtol, világhi szegyentol, es minden lelki, es testi kártol. Oltalmaz minket mind örök[176]ke az pokolbeli kinoktoll. Irgalmas Vr Isten, agy mi nekünk ma, es életünknek minden idejeben jo ép elmett csak azoknak meghgondolására, es meghcselekedésére, a' mellyek tecsenek te Isteni felségednek, hogy soha a' te szent szerelmedtől és dicsősegedtől el ne vallyunk.

[177] Oh irgalmas Vr Isten, oh könyörülő Isten, oh nagy joságu Isten, az te egyetlen egy szent *Fiadnak* keserves halálaert, oltalmaz minket minden időben, hirtelen, veletlen, és gonosz haláltol, de inkább agy mi nekünk jo, és szent halált. Engedgyed hogy az te [178] irgalmasságid-szerént halyunk megh, es adgyad hogy soha addigh megh ne hallyunk, migh te szent-Felségednek tellyes-

²⁰ Más kéz, mint az eddigiek.

képpen kedveben nem leszünk, es az te szent szined előtt kegyelmet nem találunk; hogy ekképpen a' te sz. dicsőségedben be mehessünk, a-holott *tegedet szinről szinre nezeni fogunk, mind örökeken. Amen.*

János Rimay's(?) prayers

The paper contains the literal transcription of the prayers to be found in the manuscript named *János Rimay's prayerbook* (kept at the Department of Manuscripts in the Library of the Hungarian Academy of Sciences), with an introduction about the volume and its literature. Though the manuscript can be connected to his circle, none of the prayers and hymns in it were written by János Rimay, therefore the name *Rimay-codex* would be more appropriate instead of *János Rimay's prayerbook*. The introduction describes the physical features of the manuscript as well as the characteristics of the five hands having worked on it, and raises the possibility that the copying of the prayers had not been finished. The paper also provides an index of content and incipit of the prayers.